

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnštvu:
za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENECE

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upravišškega telefona štev. 188.

Inserati:
Enostop. petlitrsta (72 mm):
za enkrat 13 t.
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvemšji nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 6 strani.

Petindvajsetletnica „Katoliške Tiskarne“.

Danes praznuje »Katoliška tiskarna« svojo petindvajsetletnico. Dne 24. aprila 1883. ob 10. uri dopoldne je tedanji stolni prošt Jožef Zupan blagoslovil novo tiskarno. Izprva se je več let »Slovenec« tiskal v tiskarni Blaznikovih naslednikov na Bregu. Odročnost tiskarne in razvoj političkega tiska sta nagnila podjetnega »Slovenčevega« izdajatelja Jos. Jeriča, da je sprožil in s pomočjo nekaterih prijateljev izvršil misel »Katoliške tiskarne«. V novi tiskarni je bila tiskana že 48. številka enajstega letnika na današnji dan. »Slovenec« je ob tej izredni priliki svoje zgodovine pisal mej drugim:

»Tiskarna je ustanovljena in toliko urejena, da smo delo pričeli. Res še marsikaj manjka, bodisi potrebnega blaga, bodisi potrebnega denarja, pa — kakor trdno upamo — Deus providebit et boni amici. Saj se je delo pričelo, nadaljevalo in postavilo iz dobrega namena; ne iz dobičkarije, ampak ker je danes katoliška tiskovina največjega pomena in upliva, kakor priznavajo prijatelji in neprijatelji. Boj za krščanska načela, za resnico in pravico bo še hud in dolgotrajen. Hočemo li brez orožja biti mejtem, ko so sovražniki dobro s tem prevideni? Gotovo ne! Zato se pa tudi že nekaj let sem po vsem krščanskem svetu katoliške tiskarne snujejo in postavljajo — mnogokrat z največjo požrtvovalnostjo. Pred malo tedni je bila katoliška tiskarna v Brnu po ondašnjem škofu slovesno blagoslovljena in sv. oče Leon so jo z naslovom »apostolsko« poslavlili. Tedaj smo si tudi svesti, da smo se dobrega dela lotili, naj se tudi nasprotniki togotijo ter nam obrekovaje slabe namene podtikajo, kolikor hočejo. Kar je povsod potrebno in dobro delo, tudi pri nas ne bode niti nepotrebno, niti slabo delo. Bog daj svoj blagoslov in sv. Jurij, zvest vojščak, prosi za nas, ker vemo, da ne tisti, ki sadi, ne tisti, ki priliva, je kaj, ampak Bog, ki daje rast«. Z današnjim dnem tedaj prične »Katoliška tiskarna« svoje javno delovanje. . . . Kar se pa tiče dnevnika, tega spred oči ne bomo pustili; a reč je težavna, laglje rečena, kot stor-

jena. Pride pa tudi to, če Bog dá ter nam pomoči poštenih, za dobro unetih Slovencev ne bode manjkalo.

Tedanja »Katoliška tiskarna« pa se niti primerjati ne more s sedanjo. Nastanjena je bila v prostorih sedanje orgliarske šole na Vodnikovem trgu. Ob ustanovitvi je bilo uslužbenih šest oseb in sicer: Faktor, obenem »metteur en pages« našega lista, pokojni g. Rihard Šeber; stavci pa gg. Ig. Verbajš, sedaj faktor »Narodne tiskarne«, Dragotin Hribar, sedaj lastnik tiskarne v Ljubljani, strojnik Fr. Jerala in učenec Alojzij Košak, sedaj strojni stavec v »Narodni tiskarni« in hlapec Hitzelberger, sedaj v Ameriki. Vlagateljice niti ni bilo; ta posel je opravljal sam strojnik. V tiskarni je bil en sam stroj, ki je tiskal izprva le »Slovenca«. Da strojniku ni bilo dolgčas čez dan, je tudi stavil.

Dne 28. junija 1883 je uredništvo »Slovenčeve« svojim prijateljem in naročnikom naznanilo veselo novico, da bode »Slovenec« začel z dnevom cesarjevega prihoda v Ljubljano izhajati kot dnevnik. To se je zgodilo dne 11. julija 1883., ko se je cesar Franc Jožef I. pripeljal v Ljubljano ob izredni slavnosti v spomin šeststoletnega združenja kranjske dežele s habsburško vladarsko hišo. Bila je torej dvojna prilika, da je 81. številka »Slovenca« leta 1883. izšla v slavnostni obliki. Na čelu lista je v rdečevišnjem okvirju bil natisnjen v vezani besedi pozdrav cesarju ob veselem prihodu na Kranjsko.

Dokler je bil lastnik »Katoliške tiskarne« vpokojeni župnik Jos. Jerič, povzdignila in razširila se je tiskarna prav malo. Ko je bilo leta 1888. ustanovljeno »Katoliško tiskovno društvo«, katero je prevzelo tiskarno v last, začela se je vidno razvijati. Tedanji prostori v hiši okr. glavarstva so postali pretesni. Stavci so se morali preseliti v širše prostore. Društvo je naročilo še dva stroja. Kmalu pa so prostori sploh postali pretesni za tiskarno. Katoliško tiskovno društvo je leta 1892. zgradilo na sedanjem prostoru za tiskarno poslopje, katero pa je bilo treba že dvakrat prezidavati in razširiti.

Kamen do kamena palača! Ob ustanovitvi tiskarne je bilo uslužbenih šest oseb, sedaj jih je 49, in sicer: Faktor, knjigovodja, 24 stavcev, korektor, 4 strojniki, 6 dečkov, 7 vlagalk in 5 pomožnih delavcev. Strojev ima tiskarna deset.

Najlepši spomin petindvajsetletnice po bode novo, letos dogotovljeno poslopje »Katoliške tiskarne«, ki bode največje, najlepše in najmodernejše urejeno na Kranjskem in še daleč na okolu. Pred 25. leti je pisal »Slovenec«: Hvala vsem podpornikom in blagim naročnikom! Naj se v »Slovencu« — dnevniku vsi spet vidimo. Pridobite nam mnogo drugih, da moremo živeti in uspešno delati, ne pa le životariti. Danes pa po preteku četrstoletja z odkritim zadoščenjem in veseljem zremo nazaj na dolgo vrsto let mnogih bojov in velikega truda. Ob tej slovesni priliki se hvaležno spominjamo vseh trudoljubnih in požrtvovalnih mož, ki so iz same ljubezni do slovenskega naroda zastavili vse svoje najboljše moči v boju za krščanska načela, za duševni in telesni blagor našega ljudstva. Tudi danes moramo še reči: Boj za krščanska načela, za resnico in pravico, za prava našega naroda, za pravo ljudsko misel ni še končan, temveč bode še dolgotrajen in hud. Zato hočemo s pomožnimi močmi nadaljevati dobro delo z Bogom za narod.

Najnovejša politična poročila.

(Posebna poročila »Slovencu«.)

Proti dinastiji v Bosni.

Dunaj, 24. aprila. Odlični državnik objavlja v »Reichsposti« o velesrbstvu sledeče podrobnosti: Velesrbstvo v Bosni se obrača v prvi vrsti proti nadškofu Stadlerju kot voditelju dinastiških Hrvatov. Velesrbi razširjajo misel, da v Bosni traja še dalje sultanova suvereniteta, s čimer pridobivajo na svojo stran mohamedance. Prišlo je naposled tako daleč, da so izvestni krogi v Sarajevu hoteli Avstrijce ropati za volivno pravico. Višek vsega pa je dosegel neki srbski pop v Banjaluki, ki je ondi po simoniji hotel postati škof in ko tega ni mogel doseči, v »Otačbini« pozivljal Bosnjake očito k upor. »Srpska Riječ« je istodobno imenovala Avstrijce v Bosni »polype, podgane in krvopije«. Velesrbi iz Banjaluke bodo pred vojaškim sodiščem občutno kaznovani. Poslancu Pribičeviću se očita, da je bil z banjaškimi agitatorji v zvezi in znani so baje tajni poštni seli, ki so to korespondenco oskrbovali. Voditelj vsega tega gibanja pa je menda Jeftanovič, ki je v upravnem svetu deželne banke.

Dunaj, 24. aprila. Poslanec starčevičanske stranke dr. Ivo Elegović objavlja v »Vaterland-u« članek, v katerem polemizira proti »N. Fr. Pr.« od 15. aprila t. l., ki je trdila, da je hrvaška misel v Bosni nekaj tujega in da je ideja o aneksiji Bosne na Hrvaško od zunaj zanešana. Bosna je od nekdanj integrirajoči del hrvaškega kraljestva. Velesrbi delajo očito na to, da se Bosna ne združi s Hrvaško, ampak s srbskim kraljestvom.

Iz socialnodemokratskega tabora.

Temnice, 24. aprila. »Haniky Kraj« poroča, da je oblast zaprla socialnodemokratski konzum v Temnicah, ker je komisija v njem našla 14 kvintalov gnilega mesa.

Klatova, 24. aprila. Tu so nedavno imenovali voznika Prazaka zaradi njegovih zaslug za blagajnika socialnodemokratske organizacije. Komaj se je tako visoko povspel, je s 400 K izginil. Zapušča ženo s tremi otroci v največji bedi.

Prosnice, 24. aprila. »Budoucnost« poroča, da so socialnodemokratskega voditelja Vincenca Skureka zaprli na osem dni zapora, ker je pri nekem prepiru s krščanskimi socialci nekemu delavcu odgriznil prst in otepal okolu sebe z bokserjem.

Wahrmundova brošura Nr. II.

Monakovo, 24. aprila. Kakor znano, je vseučilišni profesor v Inomostu, Fonck, Wahrmundovo brošuro neusmiljeno raztrgal. (Glej »Slovenca« od velike sobote!) Dokazal mu je, da je prepisal iz Hoensbroechea namenoma izkrivljene citate čisto dobesedno, nadalje, da je kopiral iz Haeckla cele strani in da je porabljal kot svoj glavni vir umazane, socialnodemokratske brošure »Volksschriften zur Umwälzung der Geister.« Wahrmunda je to silno peklo, pa je ravnokar izdal novo brošuro »Ultramontan, eine Abwehr in vier Artikeln«. Ta brošura je še bolj umazana in neumna kot prva. Svojega kolego Foncka, ki uživa med strokovnjaki največji ugled, sumniči, da je sofist in skrajno predrzen itd. Na očitjanja, da je prepisal Hoensbroechea, Wahrmund nič ne odgovarja, temveč samo pravi, da je »veliko delo« Hoensbroecheovo »pazljivo« preštudiral. Upa si imenovati »veliko« ono knjigo, o kateri so strokovnjaki pred monakovskim sodiščem svojčas dejali, da je »skrupucalo«. Tudi, kar se prepisavanja iz Haeckla in socialnodemokratskih brošur tiče, Wahrmund ne pojasni ničesar! Pač pa se širokousti, da ni

LISTER.

Oče in sin.
(Konec.)

»Mislite? O moj Bog, kako se ti zahvaljujem!«

»Pojdem torej?« Poročnik se je vzdignil in se trudil, da izvije roko iz stotnikove desnice, ki ga je krčevito stiskala.

»Ne, ne! Ostanite, to ne gre!«

»In zakaj?«

»Zakaj? Vprašate me, zakaj? Dal sem svojemu sinu življenje, dal sem mu vse, kar more oče dati. Le jednega ne morem, ne smem žrtvovati — svoje časti, svoje dolžnosti. Ko bi se jutri prebudil brez časti, ne mogel bi dalje živeti. — In potem — ko bi žrtvoval sam sebe, ali smem prejeti to žrtev od vas? Vi ste mlad, varujte se, da ne postanete za celo življenje žrtev svoje vesti. In Vedrella? — Ohranil sem mu nekdanj življenje. Ali mu smem za to vzeti čast? Življenje ni bilo njegovo — to je reč narodova, toda čast, gospod poročnik, je največji zaklad pojedinca. — Ostanite tu, — Pavel Pedroni bo izročen vojni sodniji!«

Poročnik je skomiznil z rameni in sedel. Slišal je, kako stotnik bridko plaka.

Za rana, komaj da se je začelo dagniti, je stala stotnija pripravljena k pohodu. Straže so bile sklicane. Nekateri so naznanjale sovražne čete. Resnično se je bližal od Saone ob reki Sarki močan oddelek vstašev, kateremu bi se bila mogla stotnija le težko postaviti v bran.

Naloga stotnije je bila preiskati porečje Sarke ter uničiti mostove, da bi se vstasi, ki so se bližali čez Judikarije, ne mogli združiti, dokler bi ne prišla do Vezana zahtevana pomoč. V neprestanih praskah z manjšimi četami, ki so prebivalstvo doslej indifrentnih vasi silile s vstaji, je izvršil stotnik svoj namen in nalogo ter se hotel pridružiti glavnemu koru, ko ga je zasačila tema in prisilila, da je prenočil na višini blizu Cille.

Sedaj mu je le še preostajalo prekorati razplavljeno reko po poslednjem stoječem mostu, ki je potem imel biti porušen.

Položaj stotnije je bil resen. Ob zori je bilo že slišati zvonove od Cille, oznanujoče, da je njeno prebivalstvo prestopilo k vstaji. Ko se ne bi posrečilo priti do mostu, predno se ga polasti saonska vstaška četa, bi stali med dvema sovražnikoma, katerima je utegnila vsak trenotek priti pomoč iz tigneronskih gozdov.

K sreči je bil sovražnik sedaj še zadosti oddaljen in skalnato porečje Sarke je zabranjevalo hiter postop. Stotnija je

dospela že k mostu, ko je četa od Saone bila še dobrih deset minut oddaljena. Stotnija je prekoračila lesen most, zadovoljiviši se s tem, da je polomila in strgala držaje. Na popolno uničenje mostu ni bilo misliti, kajti že je bilo videti, kako se je valila na nasprotnem bregu iz Dalconske soteske nova četa Piemontezov.

Stotnik Pedroni je spoznal, da se mora omejiti samo na uničenje dveh ali treh kosov lesenega mostu, da bi vstasi od Saone in Cille vsaj tako dolgo bili zadržani, dokler bi stotnija ne zadobila varne postojanke.

Stotnija se je umikala urno, toda v vzornem redu na skalnato višino, kjer se je mogla dalj časa braniti tudi znatni presili, in takoj so bili poslani ogledniki v smeri proti vzhodu, ali od Stenica, ki se je prej napram vojski prijateljsko obnašalo, ne grozi morda nevarnost in zaseda. Mej tem je skončal oddelek pionirjev in tesarjev na mostu svoje delo ter hitel, da doseže varno zavetje, predno se približajo Lahi na streljaj. Na dveh mostovih stebrih sta bila pritrjena močna naboja, vrvice za zažiganje, kratko pristriženi, nažgani — nekoliko hipov in lepi most se je imel sesti v valove razburkane reke.

Minuta, ki je v tem pretekla, se je zdela večnost. Vojaki cele stotnije, podprti ob puške, so zrl napeto k mostu. Stotnik in oba poročnika so stali v ospred-

ju, oprti ob skalni vogel. Bili so dovolj blizu, da so lahko videli, da je slabi kolo-barček dima, ki je stal nad nabojema, ugasnil.

Vrvici nista zapalili, in most je bil s tem obvarovan za vstaše, v pogubo slabega oddelka vojske.

Lahi so spoznali, da gre za uničenje ali ohranjenje mostu. Niso se držali več v bojnem redu. Boljši tekači so se trudili, da bi čim preje dospeli k mostu.

»Proklete! Vrvici ne gorita!« je vzkliknil stotnik, otiraje si pot s čela. »Trije prostovoljci sem!« je velel, obrnivši se k vojakom. Nekoliko mož je pristopilo. Bila je to pot na smrt, gotovo smrt, — ali šlo je, da se ohrani življenje stotni tovarišev. Veliki in važni trenotki najdejo vedno svoje velike može.

V tem se je približal pešec Pedroni, ki je brez orožja stal blizu na strani. Bil je bled kakor stena.

»Oče!« je vzkliknil.

»Nisem tu oče! Sem poveljnik; kaj hočete?« je pikro vprašal stotnik.

»Gospod stotnik, izkažite mi milost! Dovolite, da bi jaz šel most zapaliti!«

Stotnikovo obličje je prebledelo, ali zajedno se je razlil po njem izraz zadovoljstva.

»Zakrivil sem,« je nadaljeval mladenič. »Tu najdem častno smrt ali odpustanje!«

res, da on ni študiral velikih katoliških teologov, kar se morale tiče. Čital sem jih — piše Wahrmond — in sicer Sancheza, Laymanna, Escobarja, Tamborinija in Busembauma. Ti moralisti iz 17. in 18. stoletja pa ne spadajo med velike katoliške teologe, kar pa Wahrmond iz njihovih del pripoveduje, je vse izkrivljanje in obrekovanje, ki ga je zopet iz Hoensbroecha prepisal. S to novo brošuro je Wahrmond podal očitni dokaz, da ni vsposobljen, za vseučiliškega profesorja. Značilno je tudi, da ga noben vseučiliški profesor ne brani. Celo Jodl se ga otreša.

Harden — Eulenburg.

Monakovo, 24. aprila. Proces, ki ga je naperil Harden proti uredniku Staedele od »Freie Volkszeitung« je bil izredno zanimiv. Kakor je znano, je Harden svojčas s senzacijnimi članki v »Zukunft« razbil takozvano liebenberško omizje, družbo državnikov, ki se je pletla okoli cesarja Viljema II. in imela nanj velik vpliv v političnih zadevah. Marsikateri nepremišljeni korak cesarjev in vsa nesrečna zunanja politika Nemčije v preteklih letih izvira iz te družbe. Harden, ki je morda najboljši žurnalist v Evropi in ima izvrstne zveze celo v dvornih krogih, je to omizje kompromitiral z odkritji o nenravnosti teh gospodov. Zdi se pa, da je obdolžil enega po nedolžnem: grofa Moltkeja. Vsled tega in vsled velikih intrig ter pritiska odzgoraj na sodnike je Harden propadel v drugi instanci. Pač pa se mu je posrečilo, da sta od vojaške strani bila obsojena grofa Hohenau in Lynar. Hardenu nikakor ni šlo v prvi vrsti za nenravna dejanja teh ljudi, temveč za to, da jih v političnem življenju razkrinka. Vodjo te družbe, kneza Eulenburga, pa Harden ni mogel docela diskvalificirati, to pa posebno zato, ker je knez pred sodiščem slovesno prisegel, da ni kriv in ker Harden ni imel zanesljivih prič. Seveda so vsi ultranacionalni in vladni listi z vsvo silo padli na Hardena in ga dolgo obirali. Harden pa je medtem dobil priče. Pred nekaj dnevi je udaril. Naperil je tožbo proti uredniku Staedelu, kateri je o Hardenu pisal, da ga je Eulenburg za en milijon mark podkupil, da o njem ni vsega izpovedal, kar ve. V Monakovem se je vršil proces. Harden je proti očitaniu Staedelovem podal dokaz, da je nemogoče, da bi on bil od Eulenburga podkupljen, ker o njem marsikaj ve in ima zato tudi priče. Te priče so mlekarski trgovci Julij Riedel iz Monakovega in ribič Jakob Ernst. Tega je Eulenburg svojčas sprejel za svojega komornika in mu dal celo 12.000 M hipotek, da si je pozneje kupil hišo! Z njim je živel nenravno. Staedele je bil obsojen na 1000 K, državni pravdnik pa je zdaj prisiljen proti Eulenburgu nastopiti. Akti monakovskega procesa so se uradno oddali pravdniku za nadaljnje postopanje.

Judovska nesramnost v sikstinski kapeli. Feilbogen popravlja.

Rim, 24. aprila. »Morning Leader« poroča o bogoskrunstvu treh judov v sikstinski kapeli še sledeče podrobnosti, ki popolnoma ovzrejo današnje popravke v dunajskih judovskih listih: Ni res, da so dr. Feilbogen, (privatni docent na dunajskem vseučilišču!), njegova žena in svakinja prišli nalašč v sikstinsko kapelo prepoznati, da bi jim ne bilo treba udeležiti se sv. obhajila, katerega je podeljeval papež sam. Nasprotno so ti judi prišli zgodaj in so se že med mašo nesramno obnašali, se pogovarjali in gledali okoli, kakor bi bili v gledališču. Ni res, da so mislili, da bo treba papežu zgolj poljubiti roko, kajti morali so videti, da papež tudi obhaja. Ni nadalje res, da so bili prisiljeni iti k obhajilni mizi, kajti v veliki množici — nad 200 — ki so se pred oltarjem kopičili, bi bili lahko ostali na

svojem mestu. Nasprotno, rinili so se celo k obhajilni mizi in z vsvo silo tiščali naprej. Vsi trije so sveto hostijo vzeli iz ust, svakinja Feilbognova jo je pa na tla izpljunila. Zapazil je to prvi čisto verodostojni človek, stotnik Vaughan, nečak rajnega Westminsterškega škofa. Ko je papež o bogoskrunstvu izvedel, se je tako zgrozil, da se je skoro onesvestil. Premagal se je in nadaljeval sv. mašo s solzami v očeh. Nato je zapovedal, naj se Jude pelje k majordomu in naj se cela stvar zakrije. Papež jih ni hotel izročiti policiji. Italijanska policija, ki je kmalu o dogodku izvedela, je bila pripravljena nastopiti proti judom, pa papež ni dovolil, da se jih izroči. Stotniku Vaughanu so drugi ubranili, da se ni izpozabil, videč toliko nesramnost. Kriv je vsega avstro-ogrske poslanik pri Vatikanu, Mažar, grof Szeczen, kateremu se zna zgoditi, da ga odpokličejo. Ima sploh navado, da priporoča za vstop v Vatikan same Mažare, iz Avstrije pa Jude, ki bi vsi radi papeža videli, da se potem s tem bahajo. Feilbognova rodbina ni prva judovska rodbina, ki je prejela sv. obhajilo iz papeževih rok, pač pa prva, ki je bila tako nesramna, da je zakrivila nalašč bogoskrunstvo spričo toliko vernikov!

DR. POLIT O VELESRBSKI PROPAGANDI.

Srbski državni poslanec dr. Mihajlo Polit je priobčil v »Pester Lloyd« z dne 22. aprila uvodnik o velesrbski propagandi. V tem članku odgovarja izkušeni politik na vprašanje, ali obstoji taka propaganda z »da« in z »ne«. Glede Hrvatske in južne Ogrske se mora obstanek take propagande zanikati. Ni državnika in politika v Srbiji, ki bi se upal širiti velesrbsko propagando v Avstro-Ogrski, kajti ista bi mogla imeti za tukajšnje Srbe le najslabše posledice. V tem oziru je značilna okolnost, da se je srbsko občinstvo zelo ogrevalo za reško resolucijo. Kar se tiče srbskih pevskih in sokolskih društev na Ogrskem in Hrvatskem, so ista starejša od bratskih društev v Srbiji ter nimajo s propagando nič skupnega. Hrvatsko-srbska koalicija se je zjediniila v tem, da ne bo vplivala na razvoj vprašanja v okupiranih deželah; vsled tega Hrvatje ne podpirajo katoliško-hrvatske politike nadškofa Stadlerja, Srbi pa ne morebitnih velesrbskih načrtov, — kar je docela pravilno, ker ne eni ne drugi ne morejo izpremeniti dejstva, da je Bosna in Hercegovina predmet mednarodne pogodbe. Izključene pa seveda niso simpatije v tisku, ki jih eni in drugi morejo izražati svojim sorojakom v okupiranih deželah. V Srbiji pa obstoji velesrbska propaganda. V Belgradu je mnogo bosanskih emigrantov, ki delajo na svojo roko. Tudi je notorično, da je vodja srbskih radikalcev na Hrvaškem, Jaša Tomić, intimen prijatelj Pašičev in da se je večkrat v belgrajskih opozicijskih listih imenovalo svote, katere je glasilo radikalcev »Zastava« dobivalo iz Belgrada. Toda tu se gre bolj za strankarske koristi, nego za velesrbske načrte. Dr. Polit skratka ne verjame na veleizdajsko gibanje v Bosni.

Dnevne novice.

+ Škof Mahnič zmagal. Znan je ostri boj vladike Mahniča proti šolskim oblastnikom radi poučevanja v veronauku na italijanskih ljudskih šolah v Cresu, Nerezinah, pri Sv. Jakobu, v Cusnem in Unijah v hrvaškem jeziku. Koncem l. 1906 je politična oblast s pomočjo redarjev izgnala iz šole kateheta, ki je v tem oziru poslušal le škofa. Sedaj pa je pravica zmagala. Zadeva je končno rešena pri naučnem mini-

V tem trenutku je začutil grozo pred smrtjo in ljubezen k življenju. Potisnil je vrstico, katero je bil držal v roki, izvlekel iz žepa robec in mahal z njim — bežal po mostu na nasprotni breg.

Cela stotinja je vzkriknila kakor z enim glasom. Stotnik se je opotekel. »Slutil sem to,« je rekel smehljaje se poročnik.

Počil je strel — Pedroni je bežal dalje. Poročnik je bil slabo meril. »Ogenj, ogenj!« je kričal zdaj stotnik obupno, mahaje z rokama. Vojaki so streljali, — ali streljali so negotovo in slabo. Roke so se jim tresle, mislili so bolj na starega, sivega očeta, nego na sina.

V trenutku, ko je Pedroni že prihajal mimo streljaja, je iztrgal stotnik jednemu od vojakov puško. Priložil je puško k licu, — s trdno roko pomeril — strel je padel — in begunec Pedroni se je, razprostrivši roki, s krikom zvalil na tla.

Zajedno se je opotekel stotnik, puška mu je padla iz rok na tla in »srečnega« strelca so vlovile roke obeh poročnikov.

»Moj sin, moj poslednji otrok!« je zaječal stotnik. — — —

strstvu na Dunaju in izgnani duhovnik bo zopet poučeval veronauk v italijanski šoli v otrokom edino razumljivem hrvaškem jeziku.

+ Dva shoda. Prihodno nedeljo popoldne ob 3. uri bo na Polici govoril državni poslanec Fr. Povše, ob istem času pa poslanec dr. Žitnik v Gorenjem Logatcu.

+ O reformaciji, nagem menihu in Iv. Hribarja. Z ozirom na znamenito dr. Grudnovovo delo o »Cerkvenih razmerah med Slovenci v XV. stoletju«, smo v torek priobčili članek, v katerem smo med drugim označili luteransko gibanje med nami za nekaj tujega, iz nemškega duha porojenega. »Slovenski Narod« pa nam zato očita »očitno blaznost«, da bi pa mogel izpodbiti tehtne razloge, da je bilo trubarjanstvo slovenskemu narodu tuje, vsiljeno in se zato ni moglo v njem stalno vkoreniniti, tega od »Naroda« itak nihče ne pričakuje. Reformacijski boj je po neizpodbojnih besedah dr. Grudnovih pomenjal boj za cerkveno avtonomijo proti plemstvu in meščanstvu! To je jedro reformacije tudi med nami, nikakor pa ne boj svobodomiselnosti proti mračnjaštvu! Bilo pa je luteranstvo tudi protiljudsko in v ljudstvu samem nikoli ni poglajlo trdnih korenin. — Vemo, da bo dr. Gruden tudi o tem napisal temeljito delo in da se bo potem enkrat za vselej pomedlo z bajkami naših od Lutra obsedenih liberalcev. Kako morejo neki liberalci Trubarja slaviti za junaka svobodne misli, ki je vendar ta mož bil tako veren, da bi liberalca bila kar groza, ako bi zdaj živel. Kakor je že sv. Pavel rekel: ne živim jaz, temveč v meni živi Kristus, — tako tudi Trubar. Kristus je njegovo življenje, Kristusa ima vedno pred očmi, vanj upa, njega ljubi, zanj dela, piše. Le berite Trubarjeve predgovore, ki mu izvirajo res iz srca, n. pr. v Sketovi čitanki za 7. in 8. razred srednjih šol! Takoj predgovor v katekizmu (l. 1550) se pričinja z besedami: »Vsem Slovencom gnado, mir, milost inu pravu spoznanje božje skuzi Jezusa Kristusa prosim.« (Str. 50.) In tako imenuje na šestih straneh (50—55) še petnajstkrat ime »Jezus« ali »Jezus Kristus«. Da bi Slovenci spoznali, kaj je greh, da bi izpolnjevali božje zapovedi zavoljo Jezusa Kristusa, da bi živo verovali vanj, zato jim piše prvo knjigo (Ib.) V zmoti je zavrgel katoliško cerkev, a Kristus mu je bil neprenehoma v mislih, na jeziku in v peresu. Naši svobodomiselnici pa bi radi še križ vrgli iz šol! In kar se narodnosti tiče, je dejstvo sledeče: Vsi Slovani, ki so se v Nemčiji poluteranili, so bili ponemčeni, dočim so se katoliki ohranili! »Narod« se usti, da bo »slovenski narod« Trubarja slavil! Nikar vendar! Ljudstvo ga kot luteranca prav nič ne bo slavilo, razun par z velikim šumom skupaj zbobnanih liberalnih čitalnic. — Anton Aškerc, ki se, kakor znano, ima za edino pravega Trubarjevega naslednika, je v »Slovanu« zopet napihnil svoj pesnikovaški meh, opisujoč nekega meniha, ki je na neko golo Afrodito vrgel svojo kuto in na to sam nag zbežal iz parka. . . . Takole šklopota v znanih verzih: »In menih pri priči sleče — kuto svojo, ki edino — nosil je na sebi, kadar — huda bila je vročina — in zbeži iz parka nag.« Antonu Aškercu svetujemo, ker mu očitno znanjkuje zanimive snovi, sledeče: Izkuje naj pesem o svobodomiselnici in krščanskem socialcu obenem, Ivanu Hribarju, kako je ob priliki interpelacije o Wahrmondovi brošuri — iz parlamenta zbežal! To bo himna!

+ Socialni kurz v Zagrebu traja od 24. do 26. t. m. Na dnevnem redu je: Prvi dan: Kmečko vprašanje, delavsko, žensko in alkoholno vprašanje. Drugi dan: Temeljna načela iz narodne ekonomije, socialna načela iz krščanske etike, socializem. Tretji dan: Zadrugarstvo, organizacije. Sodeluje več hrvaških strokovnjakov in dr. Krek. V nedeljo govori dr. Lampe. Na shodu v »Hrvatskem katoliškem kasinu« v nedeljo zvečer govori dr. Lampe o socialnem in ženskem vprašanju.

+ Dve kroni za »Slovensko krščansko-socialno zvezo« je daroval neimenovan gospod po g. Klemenčiču. Vzdrinite se vsi, ki tega doslej še niste storili!

+ Ricmanje. »Slavenska Misao« pri naša članek »Glasnika pravoslavne dalmatinske crkve« o ricmanjskem vprašanju, priobčen v 3. številki imenovanega lista. V članku je razložen ves historijat ricmanjskega vprašanja od leta 1900. do danes. Ricmanji in Ložani so se obrnili do škofijske kurije, da bi jim dovolila staroslovensko bogoslužje. Že s početka in pozneje, ko so se jim ponujali unijati, grozili so Ricmanji s prestopom v pravoslavje. Marca meseca 1903. pa je prišlo v Zader odposlanstvo Ricmanjcev in Ložanov k pravoslavni »eparhijski vlasti«, ki je dobila prepričanje, da žele Ricmanji prestopiti v pravoslavno cerkev. Imenovana »vlast« jim je obljubila sprejem ter jih poučila, kaj imajo v smislu postave v

to svrhu storiti. Po tem in tekom teh prošlih petih let se ricmanjski vaščani niso več zglašili pri navedeni »vlasti« v Zadru niti pismeno, niti osebno. To pa je, po »Glasniku« razlagati tako-le: Ko sta kurija in politična oblast doznali za obisk Ricmanjcev v Zadru in videli, da je prestop v pravoslavje možen, začeli sta delati energično na to, da se Ricmanje in Log ohrani v katoliški cerkvi. To delo so oblastnjama olajšali isti politiki, ki so bili spočetka Ricmanjce navduševali za glagolico; sedaj so jim odsvetovali prestop v pravoslavje. »Glasnik« izraža sum, da so misel na glagolico zanetili in utrjevali v Ricmanjih isti politiki, ki so rabili glagolico za druge svrhe, in da so isti možje tudi učili Ricmanjce pretenj s prestopom v pravoslavje; ko so pa opazili, da bi prestop bil izvršljiv, »trgoše se od svoga rada okolo Ricmanjaca i Ložana, te ih pustiš da se s njima razpačavaju sada oni, u čijim je rukama moć«. Končno pravi »Glasnik«: »Želja Ricmanjaca i Ložana, da predju u pravoslavnu crkvu nije bila iskrena i ozbiljna, nego je bila samo prietinja, da bi im rimska kurija dopustila glagolsku misu«. — »Slavenska Misao« se nada, da oni politiki, ki so svojčas na očitania »Obzora« odgovorili le z osebnim žaljenjem anonimnega pisca, obrambo pa pustili svoji popularnosti in avtoriteti, ki ne dopuščajo niti diskusije, kamoli javne kritike o njihovem javnem delovanju — vsaj sedaj temeljito, z dokazi v rokah, ustanove, da oni niso krivi, da je nastal ricmanjski prepri in da se je tako žalostno rešil.

+ Kanonično umeščen je bil včeraj na župnijo Polje č. g. Janez Müller.

+ Kdor zna pa zna. »Edinost« št. 110 od 19. aprila t. l. je prinesla na strani 11 tudi »Vabilo na I. redni občni zbor tiskarne »Edinost«, vpisane zadruge z omejenim poroštvom itd. To bi samo na sebi ne bilo nič posebnega in ako bi bil inserat postavljen med druge, ki jih ima »Edinost« isti dan, bi morebiti marsikdo nad tem sklicevanjem ne slutil čisto nič nenavadnega, saj je sedaj čas sklicevanja občnih zborov. Čudno se nam pa zdi, da je »vodstvo« »Edinosti« dalo ustaviti svoj inserat v tako skromni obliki in na tako skitem mestu, takorekoč v zadnji kotiček, ko je vendar vsakemu znano, da drugače ti gospodje niso tako skromni in posebno, ako se gre za baharijo, so pravi mojstri, ki ne izpuste niti enega »zvestega čitatelja«, ako je ponesrečil ali pa zmenjal bankovec za 100 kron, da je mogel »Edinost« kupiti. Zakaj torej so gospodje tako skromni to pot? To je zagonetka, katere ne pozna vsakdo. »Edinost« se je ustanovila svoječasno z jako lepim in plemenitim namenom. Že zdavno krije črna zemlja večino onih poštenih in rodoljubnih mož, ki so se žrtvovali za narodno idejo in iz nesebičnih namenov ustanovili v Trstu list, ki naj bodi glasilo tržaških Slovencev. Tekom časa pa se je stvar polagoma tako premenila, da so se oni požrtvovalni možje, ki so list vedno podpirali in denar posojavali, naveličali čakati na »bilanco in račune« ter so raje pustili list dr. Gregorinu, kakor da bi še nadalje čakali in čakali; list je sedaj last dr. Gregorina. Sedaj pa pride na vrsto menda še »tiskarna«, kajti tudi o tej zadevi se je že predlansko leto nekaj šepetalo. Preminjala so se pravila in kaj se še vse ve, kaj; kar na mah pa je občni zbor in na dnevnem redu je prva točka: »Skepanje o prevzetju tiskarne konsorcija lista »Edinost«. Tako pojde polagoma vsa požrtvovalnost rodoljubov: Dolinar, Dolenc, Nabergoj, Živic, Trobec i. dr. ter razni darovi tržaških revnih in premožnih mecenov, ki so bili namenjeni za povzdigo lista v prid »narodu«, to je tržaškim Slovincem, v žep ene osebe, ki si je list prisvojila. Seveda bode zopet rekel: »Pa mi izplačajte tisočake, ki sem jih založil!« O tem in zakaj ni mogel list naprej, pa drugič. — Seveda se je vedno skrbelo za to, da so bili »sposobni ljudje« v odboru političnega društva »Edinost«, ki znajo lepo »kimati«. Ako se je kdo oglašil, so mu takoj posvetili z zaslugami tega ali onega odbornika, polemike list sprejemal ni in sedaj, ko je zasebna last, pa še tem manj. Radi tega tudi raste v Trstu število nezadovoljnejev, ki hrepenijo po nepristranskem, dobrem listu, in obsojajo to, da je politično društvo pustilo iz rok svoje glasilo, ki je postalo orodje in orožje dr. Gregorina. Sedaj pa pride na vrsto še tiskarna. Znane so nam nekatere precej zanimive reči tudi o tem podjetju in razvoju; toda o tem spregovorimo o poznejši priliki. Opozarjamo na tržaške Slovence, da je že skrajni čas, da se prebudijo.

— Prostovoljno gasilno društvo so ustanovili v Ihanu.

— Kranjska vina bodo razstavljena na jubilejni razstavi v Pragi.

— Šolske vesti. Za provizoričnega učitelja v Dolenji vasi je imenovan gosp.

»Pavel! Sin moj! Idi in Bog te spremilaj!« Vojak se je sklonil in predno je mogel stotnik — oče to zabraniti, mu je poljubil roko.

Kakor pušica je zletel mladi mož po skalinah doli in bežal k mostu. Vojaki so gledali za njim z največjo napetostjo. Stotnik je stal tu kakor soha in gledal za svojim poslednjim sinom, da bi omil svojo sramoto s častno smrtjo. Gube na obrazu starega moža so drgetale, v očeh se utirale solze.

Prvi poročnik je ginjen zrl za mladim junakom, ali drugemu je poigraval čuden nasmeh okoli osten. Ne izpregovorivši niti besedice, je vzel stoječemu vojaku puško iz rok in se pripravil na strel. Stotnik tega ni zapazil.

Pedroni je pribežal k mostu in stal nad prvim stebrom. Vojaki se niti dihali niso upali. Stotnik se je tresel na vsem telesu in se opiral ob kameno steno.

Prvi ustašev so bili že na streljaj; — puške so počile in kroglice so letele mlademu drznežu mimo glave.

Pavel Ločnik, za provizorično učiteljico na Rakeku pa gdčna Sofija Suša.

— **Nezgoda pri delu.** 25letni Anton Dudek iz Podgrada v Istri je delal pri izkrcavanju na parniku »Dardania« v slobodnem pristanišču v Trstu. Pri tem je nenkrat iz neznanega razloga pala nanj košara premoaga, ki je bila pritrjena na verigi za vzdigovanje tovorov. Dudek je izgubil ravnotežje ter padel v notranjost ladje, deset metrov globoko. Tovariši so mu prihiteli takoj pomagat in so ga prenesli v bolnišnico. Njegovo stanje je obupno. Dudek je šele pred 21 dnevi prišel od vojakov.

— **Narodni sporazum v Istri in praksa.** V odboru za prireditve prve deželne razstave istrske se med vsemi dvajsetimi članovi ne nahaja niti eden Hrvat ali Slovenec. Pač pa so liberalni Italijani podelili to čast nekaterim italijanskim »sodrugom«.

— **Kunčevo meso v Pulju.** Italijanska poljedelska zadruga v Pulju javlja, da postavi skoro na trg kunčevo meso, ki ga bo prodajala po jako nizkih cenah.

— **Zopet Slovenec ustreljen v Ameriki.** Iz Sweet Water Wyo. se poroča: Dne 15. marca so tu ustrelili Fran Trevena, doma nekje blizu Logatca na Notranjskem. V noči od dne 14. na 15. marca so tukaj pili in pri tem so se nekaj sprli, nakar jih je spodil Fran Pivk iz hiše; nato se je vnel še večji prepir, nakar je streljal neki Poljanec trikrat in ga slednjič zadel ravno v srce, tako da je bil omenjeni takoj mrtev. Morilca so takoj dobili, a so ga v enem tednu izpustili. Kakor pravi pregovor: Pomagajte živemu, kajti mrtvemu se ne more!

— **Iz radovljškega okraja.** Prejeli smo in priobčujemo: Slavno uredništvo! Z ozirom na notico v cenjenem Vašem listu z dne 22. t. m. pod naslovom »Iz radovljškega okraja« blagovolite sprejeti sledeče pojasnilo: Kakor udu c. kr. okrajnega šolskega sveta radovljškega in kakor občinskemu odborniku mesta Radovljice mi pač ni treba napadati po listu ti dve korporaciji, katerih ud sem sam, kajti toliko upogleda imam pač pri obeh korporacijah, da vem, kje zastajajo akti. In vsled tega imam pač priliko tudi interpelirati na lici mesta o kaki zakasnitvi tega ali onega vprašanja. Uverjen sem, da mi slavno uredništvo z ozirom na to pojasnilo lojalno popravi storjeno krivico ter ostajam z vsem spoštovanjem vdani J. Šega.

— **Katoliško izobraževalno in podporo društvo v Domžalah** najvljudneje vabi k veselici, ki jo priredi na prostorišču tesarškega mojstra gosp. Fr. Ravnikarja na Belo nedeljo, 26. t. m. Spored: 1. Novosad: »Junaki iz Like«, koračnica, godba. 2. F. S. Vilhar: »Poletni glasi«, mešani zbor. 3. A. Libscher: »Na obrežju Donave«, brzopolka, godba. 4. A. Mihelčič: »Drugi venček narodnih pesmi«, mešani zbor. 5. J. Ivanovici: »Ždihljaji«, valček, godba. 6. Hr. Volarič: »Rožiči«, mešani zbor. 7. »Lumpacij Vagabund«, burka s petjem v štirih dejanjih. — Pri veselici sodeluje iz posebne prijaznosti slav. domžalska godba. — Začetek točno ob 4. uri popoldne. — Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K; sedeži II. vrste 60 vin.; stojišča 40 v.

— **Društvo zdravnikov na Kranjskem** je izročilo 20 K pokojninskemu zakladu za vdove in sirote namestu venca na grob umrlega dr. E. Klimeku.

— **Poučno potovanje kranjskih gostilničarjev.** Glasom programa sešli so se izletniki v hotelu »Residenz«. Hotelir Zillinger poklonil je poučen zajtrk po angleškem, švicarskem in dunajskem načinu. Dva učitelja strokovne šole sta pri tej priliki poučno predavala. Sledilo je ogledovanje raznih za tujski promet znamenitih velikih zalog. Obiskale so se zaloge: Praško-rudniška družba (za pleteni mobilijar), Portois & Fix in Knoblochovi nasledniki (hotelski mobilijar), Berndorf (kovine), Wahliss (porcelan) in Turzansky (kuhinjska oprava). Opoldne je bil vzorno serviran obed v krasnem salonu restavracije Hopfner, zvečer sestanek v hotelu Krautz.

— **Mladega medveda** so ustrelili preteklo sredo v Sodražici v revirju dr. Ivana Lavrenčiča. Starka z drugim mladičem je zbežala.

— **Premenitev peš-pošte Velike Lašče—Turjak v poštno vožnjo.** Peš-pošta med Velikimi Laščami in Turjakom premeni se s 1. majem t. l. v vsakdanjo jednovprežno poštno vožnjo z naslednjim voznim redom: odhod iz Velikih Lašč ob 9. uri 35 minut popoldne, prihod v Turjak ob 10. uri 30 min. popoldne (67 km). Odhod iz Turjaka ob 7. uri 20 minut jutraj, prihod v Velike Lašče ob 8. uri 15 minut dop.

— **Stavbinska zadruga državnih uradnikov v Trstu.** V sredo zvečer so v Trstu zborovali državni uradniki ter sklenili ustanoviti zadrugo za gradnjo hiš državnim uradnikom. Shodu je predsedoval dr. Pancrazi, ki je v svojem govoru naglašal, da sedaj gre 30 do 40 odstotkov plač državnih uradnikov na stanarino. Ker je vla-

da sklenila, da posodi štiri milijone kron iz blagajniških preostankov stavbinskim zadrugam državnih uradnikov, bilo bi prav, da se tudi tržaški uradniki poslužijo te ugodnosti. Zadruga, oziroma uradniške hiše, bodo tudi splošno blagodejno vplivale na ceno stanovanj. Kajti sedaj se lastniki hiš v mnogih slučajih zanašajo baš na uradnike, ki morajo za vsako ceno imeti stanu primerna, četudi neprimerno draga stanovanja.

— **Novo društvo v Istri.** Tržaško namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva »Narodna Zajednica« v Veprinacu.

— **Iz Boh. Srednje vasi** se nam piše: Gustav Pirc — ni mož beseda. Imel je napovedan shod pri kmetijski podružnici v Srednji vasi v Bohinju na velikonočni ponedeljek po popoldanskem opravilu. Veliko možakov in fantov je prišlo v šolo, celo iz spodnje doline, — a Gusteljina ni bilo. Nevoljni so odhajali ljudje z obljubo, da drugič ne pridejo več, ker jih je ravnatelj že drugič potegnil. — Veliko snega je padlo čez praznike. Letos ga pa kar nič ne zmanjka in pada s tako korajžo, kot bi ga letos še nič ne bilo.

— **Stavka v ladjedelnici v Tržiču.** Od srede stavkajo v ladjedelnici v Tržiču na Primorskem vsi delavci, ki jih je okoli 200, med njimi 35 Angležev. Stavka je nastala, ker je uprava spremenila urnik. Pogajanje med zastopniki lastnika Comlicha (Austro-Amerikane) in delavcev ter političnim komisarijem ni imelo uspeha. Uprava je naznanila delavcem, da bodo odpuščeni vsi, ki ne pridejo delat po novem urniku ob 6. uri zjutraj.

— **Iz Ribnice** smo danes prijeli: Pri volitvi za podobčino Ribnica dne 21. aprila so 4 volivci v drugem razredu izdali S. L. S. Ker zato ni bilo več upanja na zmago v II. razredu, se je naša stranka oficijelno vzdržala nadaljnjih volitev in pustila zmagati nasprotno listo na celi črti, ker je to boljše za razvoj stranke v prihodnosti.

— **Jedilni vozovi med Ljubljano in Mürzzuschlagom.** Južna železnica vpeljala je na glavni progi med Ljubljano in Mürzzuschlagom s prvim majnikom pričeni vobnost, da bodo odslej pri dnevnih brzovlakih uvrščeni jedilni vozovi. V njih se bodo servirali popolni obedi (table d'hôte), posamezne jedi (à la carte) in raznovrstne pijače. Posameznih jedil po jedilnem listu dobiti bode le po družabnem obedu ali pa pred njim. Jedilnega voza poslužiti se opravičen je vsak potnik prvega ali drugega razreda takega vlaka, kjer je redno uvrščen jedilni voz. Vozna izkaznica dotičnega vlaka velja tudi za uporabo jedilnega voza. Poleg vobnosti jedilnih voz med vožnjo, dostavlja se radi kratkega postanka vlakov potnikom na njihovo zahtevo jedila in pijače na posebnih tabletah iz kolodvorskih restavracij v vozove na sledečih postajah pri brzovlakih: št. 1/a v Gradcu, št. 3 v Dunajskem Novem mestu, št. 2 in št. 2/a na Zidanem Mostu in št. 4 na Nabrežini. Pri tej priliki bode še povedano, da bode ta kakor lansko leto, vozila tudi letos med Ljubljano in Dunajem vpeljana brzovlaka pričeni dne 30. majnika z Dunaja in 31. majnika iz Ljubljane.

— **Jugoslovanska umetniška razstava** v Zagrebu se otvori šele 2. maja, in ne 30. aprila, kakor je bilo spočetka naznanjeno. Bolgarske in srbske umetnine so že pripele v Zagreb, slovenskih še pričakujejo.

— **Poročil se je** v Opatiji c. kr. telefonski monter Ivan Drnovšek z gdčno Katinke Kolino.

— **»Narodna godba« v Rovtahu** nad Logatcem se ni razšla, kakor se je pomotoma poročalo. Nasprotno taista propeva in je letos prvokrat očitno nastopila pri velikonočni procesiji v splošno zadovoljnost. — Dotičnik, ki je poslal notico v list, ni bil dosti poučen posebno, ker že dalje časa živi izven fare.

— **Jubilejni zlati denar po 10 in 20 K.** Vest finančnega ministrstva, objavljena v »Wiener Zeitung«, naznanja, da se bode letos povodom cesarjevega jubileja kovalo in stavilo v cirkulacijo zlate denarje po 10 in 20 K avstrijskega kova. Isti bodo imeli na eni strani podobo cesarja z dotičnim napisom in na drugi strani cesarskega orla z napisom »Duodecim lustris gloriose peractis«. Teža, čista vsebina zlata in polimer bode isti kakor pri sedanjih enakih denarjih.

— **Predsednik obrtnega sodišča v Trstu** postane deželnosodni svetnik Richard Paulin, bivši vodja okrajnega sodišča v Podgradu v Istri.

— **Maščevalec sestrine časti** obsojen. Dne 19. marca t. l. sta brata Oskar in Marij Dinon iz Trsta obiskala na Reki Štefana Nesiča, trgovskega pomorskega častnika, ki je bil zapeljal njuno sestro. Ker Nesič ni hotel izjaviti, da reši čast Dinonove, je ustrelil Marij Dinon proti njemu večkrat iz samokresa. Nobena krogla ga ni zadela, ker se je Nesič vrgel na tla.

Te dni je bila o tem razprava pred sodiščem na Reki, vsled katere je bil Marij Dino obsojen v šest tednov zapora.

— **Ljudska knjižnica v Istri.** V Boljunu, občina Dolina pri Trstu, ustanovijo javno ljudsko knjižnico.

— **Občni zbor slovenskega društva »Lipa« v Zagrebu** se bo vršil dne 28. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih restavracije »Kolo«. Pred občnim zborom, od 2. do 3. ure se bo sprejemalo nove člane.

— **Pristanišče v Medulinu.** Z ozirom na železniški projekt Matulje — Zader (čez Kvarner), s katerim je v zvezi gradnja trgovinskega pristanišča v Preluki, piše zadnja »Naša Sloga«, da se ji je s precej zanesljive strani javilo, da se še vedno pretresa vprašanje o gradnji velikega pristanišča v Medulinu. Vprašanje: ali Preluka ali Medulin? — Še torej ni rešeno.

— **Čitalnico v Lamišču v Istri** otvorijo v nedeljo, 3. maja t. l. Ime ji bo »Hrvat-ska Čitaonica«. Istega dne se bo vršila svečana instalacija novega župnika Josipa Vrbke.

— **Utonil** je blizu Vukovara na Veliko noč neki 16 letni mladenič, ki se je hotel s čolnom prepeljati čez Vuko. V čolnu je bilo tudi pet deklet. Blizu mosta se je čoln prevrnil ter pokril fanta. Isti je utonil, dasi je znal izvrstno plavati. Dekleta so klicala na pomoč in so jih ribiči rešili.

— **Izginil** je iz Zagreba dne 19. aprila 10 letni učenec Martin Vlahovič.

— **Poneveril** je v Gorici »Pri pošti« natakak Josip Giller 25 K ter pobegnil.

— **Goriške socialne demokrate** organizira sedaj gospod dr. H. Tuma, odvetnik v Gorici.

— **Umrli** je v Trstu Ivan baron Alborti.

— **Padel** je s tovrnega vlaka blizu solkanskega mosta 31letni železniški uslužbenec Ivan Ivančič. Težko ranjenega so prenesli v goriško bolnišnico.

Nagle smrti je umrl v Doberdobi Jožef Jelen.

Ljubljanske novice.

Ij 25 letnica »Katoliške tiskarne« se bo slovesno praznovala ob otvoritvi novega tiskarniškega poslopja.

Ij Ljubljanske občinske volitve. Pri današnji volitvi II. razreda so dobili magistratni kandidatje: trgovec Karol Meglič 372 glasov, c. kr. finančni komisar Ivan Milohnoja 361, nadučitelj Jakob Dimnik 360 glasov. Vseh volivcev v II. razredu je bilo letos 1554 (lani 1454). Lani so dobili magistratni kandidatje 460 do 412 glasov. Tudi letos je bilo oddanih polovico ženskih pooblastil. Pri tem se je zgodil zanimiv škandalček. Za posestnico Marijo Špan je prišel nekdo volit s pooblastilom, a je izvedel, da je nekdo za gospo Špan že volil s pooblastilom, dočim je gospa Špan podpisala samo eno pooblastilo! Če se brezvolivnega boja kaj takega godi, kaj šele v volivnem boju! Zadevo je sedaj prav lahko preiskati in upamo, da se bo tudi državno pravdnštvo zanimalo za stvar! Nadalje so danes še dobili gosp. Anton Svetek 12 glasov., dr. Rupnik 8, Gorše 4, Peter Matelič 2, Milčinski 1, dr. Papež 1, Grošelj 1, Pavšek 1, Rošan 1, Turk 1. Ena glasovnica se je glasila: Dr. Miljutin Zarnik, svetnik extra statum, magistrat; dr. Janko Bleiweis, namestnik županov, magistrat; dr. Goestel, žlahtnik, blaznica. — Ena glasovnica se je glasila: Anton Terstenjak, Svetkov »šorfrihter«, Sežana Belgrad; Jaka Bokavšek, blagajnik »Prosvete«, Trnovo; Luka Jelenc, propadli voditelj, deželni šolski svet.

Ij Bavarci v Ljubljani. Včeraj ob 6. uri 40 min. se je pripeljalo v Ljubljano 93 članov bavarskega »Flottenvereina«. Na kolodvoru so jih čakale ekvipaže, katere je dobil »Union« od ljubljanskih meščanov. Bavarci so si najprej ogledali Ljubljano, nakar je bila v dvorani »Uniona« skupna večerja. Župan Hribar je iz zaloge svojih govorov to pot imel veleavstrijski govor ter je končno napil bavarskemu kraljestvu. Bančni ravnatelj Eichhorn je napil avstrijskemu cesarju, dr. Foerster je imenom deželne prometne zveze za tujski promet vabil Bavarce, da si drugič ogledajo vse lepote kranjske dežele. Društvena godba je Bavarcem igrala slovenske skladbe. Gostje so dobili v dar zvezek lista »Illustrierte Reise und Bäder Zeitung«, v katerem je opisana krasota Kranjske, »Union« je pa gostom poklonil v spomin prospekt mesta Ljubljane in hotela »Union«. Danes so Bavarci v Opatiji in na Reki, jutri obiščejo postojnsko jamo, nato Trst in Benetke.

Ij Dijaški in ljudski kuhinji v Ljubljani sta darovali: Kmetjska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani 80 K in Kmetjska posojilnica na Vrhniki 30 K, za kar jima odbor izreka najtoplejšo zahvalo. Živele naslednice!

Ij Radi požara na I. državni gimnaziji včeraj in danes ni bilo poduka.

Ij Za provizorični slugi je imenoval deželni odbor g. Stuhca in vpokojenega orožnika g. Juvana.

Ij Trimesečni pasji kontumac je v Ljubljani.

Ij Aretovan je bil danes zjutraj 49 letni Valentin Majer, rodом iz Ljubnega, okraj Radovljica, ker so ga oblasti zasledovale zaradi suma hudodelstva goljufige in ima vrhu tega še obsedeti sedem dni zapora.

Ij O iz Ljubljane ubeglem poštnem oficijantu Cirilu Požarju se nam poroča, da ni imel pri sebi, ko so ga prijeli v Bazlu 2096, marveč 2696 frankov. Požarja je bazeljska policija prijela edinole na rekviricijo ljubljanske policije.

Ij V Gradišču padel je včeraj popoldne 5 letni Herman Mekim in ga je potegnil iz vode že onemoglega 14 letni Štefan Gbert.

Ij Prijet tat. Včeraj je bil aretovan postopač Martin Ravnikar iz Gradišča v litijskem okraju, ker je v sprejemni pisarni tukajšnje bolnišnice ukradel iz žepa neki kmetici 4 K denarja in nekaj pomaranč.

Ij Umrli je Viljem Saitz, tovarniški paznik, star 64 let.

Ij Razstava del učencev na obrtni nadaljevalni šoli v Ljubljani se vrši javno v nedeljo, 26. aprila t. l. predpoldne na c. kr. državni višji realki, na 1., 2. in 3. meščanski deški ljudski šoli; vabijo se s tem vsi zainteresirani krogi.

Ij »Društvo slovenskih profesorjev« bo imelo v soboto, dne 25. aprila ob 8. uri zvečer sestanek v ljubljanskem »Narodnem domu«. Na tem sestanku se bo govorilo zlasti o spisovanju slovarčkov za latinski pouk v 5. gimnazijskem razredu, dalje o slovenščini pri maturi itd.

Ij Aprilska šala. Društvo za promet tujcev na Kranjskem je razposlalo okolu letak, na katerem naznanja, da se poučnega potovanja na Dunaj udeležuje tudi g. Karol Govekar, ravnatelj »Grand Hotela Union«. Ker upravni svet »Uniona« ni nikogar poslal na to potovanje in ker je sedaj ravnateljsko mesto »Uniona« prazno, menimo, da si je neki gospod pri prometni zvezi dovolil s to vestjo jako neumestno, a zelo zlobno šalo.....

Ij Društvena godba ljubljanska koncertuje jutri zvečer v hotelu »Južni kolodvor« (A. Seidl). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

Ij Svarilo za voznike. Nekateri vozniki imajo navado, da z dvorišč na cesto nepremišljeno pridrve in gredo s tem sami svoji nesreči nasproti, kar je tudi za pešce in električno železnico velika nevarnost. Tako je z nekega dvorišča na Dunajski cesti tudi pridrvil nek voznik ravno v trenutku, ko je pripeljal mimo električni voz. Ko bi ne bil voznik električnega voza hitro ustavil, bi bila nesreča neizogibna. Torej pozor!

Ij Umrli je včeraj v Komenskega ulicah št. 10 učitelj v pokoju gosp. Valentin Kumer. Svetila mu večna luč!

Ij Skupaj zadeli so včeraj dopoldne na Mestnem trgu trije vozniki in to le po krivdi enega, ker je eden pri ovinku drugemu zvrnil z voza gramozno trugo, enemu se je zlomilo oje, eden konj se je pa na prsih in trebuhu poškodoval.

Ij Čigava so očala. Dne 17. t. m. je pri nesel nek neznan deček nekemu tukajšnjemu optiku prodajal pozlačena očala. Ker se je optiku zdelo sumljivo, je očala pri držal, dečku pa rekel, naj pride po denar sam lastnik. Ker ne dečka ne lastnika še ni bilo ponje, se sumi, da je prišel deček do očal po nepošteni poti. Lastnik dobi očala pri policiji.

Ij Izgubil je topničarski poročnik gosp. Leo Zupančič srebrni žepni nož s škarijami in vijakom. — Zasebnica g. Marija Maier je izgubila denarnico z manjšo svoto denarja. — Poštni sluga g. Fran Kristan je izgubil srebrno žepno uro. — Kuharica Marija Brankovičeva je izgubila denarnico, v kateri je imela 7 K 20 vin.

Ij Aretovan je bil včeraj po mestni policiji pleskarski pomočnik Franc Plevelj, rojen 25. aprila leta 1875. v Krašnji in pristojen v Dobrunje, ker ga išče tukajšnje c. kr. deželno sodišče v policijski tiralnici zaradi suma hudodelstva tatvine.

Cerkveni letopis.

V zadevi lurskega romanja sporoča pripravljavni odbor vsem onim, ki so se svojedobno prijavili ter nato veliki teden prejeli obvestilo o sprejetju, da nemudoma, najkasneje pa do vstevši 28. aprila pošljejo priglasnice in denar. Po preteku tega dne se imenik romanjev definitivno zaključi in se odbor ne bo oziral več na nobene prijave in na nikake premembe. Obenem se tudi sporoča, da se odpeljejo vsi romarji v istem času. Vse potrebne listine z vsemi potrebnimi pojasnili dobi vsak saj teden dni pred odhodom.

Razne stvari.

Grozna rodbinska žalolgra.

Ponoči na 23. t. m. je zaklal v Zabehlicu (Češko) s kuhinjskim nožem železniški delavec Jožef Nahliczek svojo 40-letno ženo Marijo in 8 letnega sinčka Frančiška. Morilec si je z britvijo prerezal grlo in žile na obeh rokah. Dasi je izgubil veliko krvi, je šel še do kolodvora, kjer so ga našli mrtvega. Nahliczek je bil znan pijanec, ki se je zadnje čase vedno prepiral z ženo, ker mu ni hotela dati zneska 700 K, ki jih je prihranila.

Legar v Ogrski Sobotici.

V Ogrski Sobotici je obolelo na legarju pet odstotkov prebivalstva. Ni skoraj hiše brez bolnika.

Roparski napad.

Pri zgradbi železniške proge Erlem-Puknoker sta napadla dva delavca dva podjetnika nekega Italijana in Korošca. Napadalca so prijeli.

Požar v boryslavskem rudniku.

Boryslavski rov »Dzmuna« je popolnoma uničil požar. Ogenj se je razširil tudi na sosednjih šest rezervoarjev.

Proti ciganom morilec

se je pričela v Budimpešti razprava. Obdolženih je 48 ciganov, da so v občini Alberta Irsa umorili štiri osebe, oropali gostilno in jo zažgali. Zaslišijo 78 prič.

Cela rodbina utonila.

Na Veliki ponedeljek se je prekucnil na reki Vuka čoln. Utonilo je pet oseb ene rodbine.

Morala nemškega častniškega zbora.

Kielsko mornariško sodišče je obsodilo nadporočnika Wenreckerja v štirimesečni in 14dnevni zapor in z odpustom iz službe, ker je pomagal pri hudodelstvu proti življenju.

Orkan prekucnil vlak.

Na Ogrski postaji Valkany je prekucnil vihar 21 vagonov nekega tovornega vlaka, štiri vagoni je pa gnal skozi več postaj po progi. Nadalje je podrl vihar stolp rumunske cerkve.

Vladarji, ki govore češčino, so: naš cesar, kraljica würtemberška, kraljicamati Kristina španska, knez Nikolaj črnogorski, knežinja Eleonora bolgarska in kralj Peter srbski.

Potopil se je japonski parnik »Wanowaru« vsled viharja. Utonilo je 30 mož posadke. Rešili so le kapitana, prvega inženirja in še nekega drugega pomorščaka.

Smrten padec. V Frankobrodu je jez-dil major pl. Blenk s svojim konjem na izprehod; med potoma se je konj splašil in vrvel majorja s sedla. Major si je pri padcu prebil dvakrat črepijo ter je kmalu na to umrl.

Telefonski škrt. V Bernu v Švici je zahteval neki veletržec z živino, naj ga telefonska centrala zveže s klavnico, katero je hotel vprašati, ali ji je došla v redu čreda telet, katero je tja poslal. Gospodična je bila malo raztresena ter je zvezala veleživinarja mesto s klavnico z roto-žem, kjer so bili mestni očetje baš zbrani v seji. Lahko si mislite, kako je gledal predsedujoči župan, ko ga nekdo po telefonu vpraša: »So li došla teleta v redu? So li vsa?«

sl Učna stolica za higijeno in medicino v duhovni akademiji v Peterburgu. Ruski sv. sinod je sklenil za poskušno uvesti na duhovni akademiji predavanja o higijeni in zdravilstvu. Predaval bode dr. P. G. Mizernickij.

Gospodarstvo.

gNova japonska parobrodna zveza. Društvo »Nippon« ustanovi novo parniško zvezo za tovorni promet med Japonsko skozi sueški kanal v London in New York. Dosedaj se Japonska ni udeleževala pri trgovini v severnem Atlantiku. Dosedaj vzdrževala je imenovana družba samo redno poštno in potniško progo z Londonom; poleg tega pa vzdržuje tudi več črt v Avstralijo in čez Tihi ocean v Ameriko. Kedar bo ustanovljena gori omenjena to-vorna proga, preprežena bo vsa zemlja z japonskimi parniškimi črtami.

g Ruske finance. Resen finančni list »Londoner Finanz - Chronik« se jako po-voljno izraža o ruski valuti, ki postaja ko-rak za korakom krepkejša. Vse godrnjanje in zbadanje nevoščljivega inozemstva ne more doseči svoje svrhe, da bi namreč škodovala ruskemu kreditu. Imenovani list navaja v dokaz podatke iz letnih izkazov državne banke. — Nas Slovane mora le veseliti, da žanje Rusija za svojo, z ozi-rom na razmere težavno, previdno in sreč-no fin. politiko priznanje v resnih finančnih krogih, to pa tembolj, ker so pred približ-no tremi leti prerokovali Nemci, da v krat-kem zmaga ruska revolucija, da se zruši zlata vrednota ter napoči državni ban-kerot.

Telefonska in brzojavna poročila.

CESAR V PRAGI.

Dunaj, 24. aprila. Cesar se odpelje koncem junija v Prago, kjer ostane dva dni in si ogleda jubilejno razstavo.

OGRSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK NA DUNAJU.

Dunaj, 24. aprila. Ogrski ministrski predsednik Weckerle je bil danes tu. Konferiral je z Aehrenthalom, potem pa je bil od 11. do 12. ure pri cesarju. O tej avdi-jenci je Weckerle dejal, da že tri tedne ni bil pri cesarju, dočim navadno vsakih 14 dni cesarju poroča o položaju. V avdi-jenci je bil govor o političnem položaju in tudi o častniških plačah, vendar so bile častniške plače postranski predmet in ne stoje v ospredju. Dne 30. aprila bo skupni ministrski svet in takrat se odloči ali bodo delegacije sklicane meseca maja.

POSLANEC HEROLD OBOLEL.

Praga, 24. aprila. Poslanec Herold je nevarno obolel.

RAZDOR V STARČEVIČANSKI STRANKI.

Dunaj, 24. aprila. Starčevičanska stranka se je na včerajšnji konferenci baje ločila v tri skupine. Prvo vodi Starčevič, drugo Kiš, tretjo Frank. V prvi sta oba Starčeviča, dr. Ante Pavelič in Peršič, pridruži se jim tudi Jerko Pavelič. V dru-gji skupini so: Kufrin, Rittig, Kiš, Novak in Jemeršič, v tretji: Josip Frank, Frankov sin, Elegovič, Kršnjavi, Zatluka, Pisačič, Horvat in drugi. Danes je seja o tem, ko-mu pripade »Hrvatsko Pravo«.

KONEC AFERE RAUCH-MEDAKOVIČ.

Zagreb, 24. aprila. Dvoboja med Rau-chem in Medakovičem ne bo. Medakovi-čevi sekundanti so namreč izjavili, da prekinejo vsako nadaljnje postopanje, ker smatrajo afero svojega mandanta iz vi-teškega stališča za korektno završeno ter smatrajo vsaki častni sod, ki bi o tem sklepal, že naprej za iluzoričen in nepo-treben.

GENERAL LINEVIČ UMRL.

Peterburg, 24. aprila. General Line-vič je včeraj zvečer umrl. (General Line-vič je bil eden izmed najboljših ruskih generalov; po Kuropatkinu je prevzel vodstvo armade v vojski z Japonsko. V svoji oporoki je autoriziral naslednika, da izdaja njegov dnevnik.)

DEŽELNI ZBOR DALMATINSKI RAZPUŠČEN.

Trst, 24. aprila. »Piccolo« poroča iz Zadra, da dalmatinski deželni zbor ne bo sklican, marveč razpuščen in da bodo raz-pisane nove volitve.

ZASLEDOVANJE RUSKIH REVOLUCI-JONARJEV.

Peterburg, 24. aprila. V Lublinu je policija zasledila skrito revolucionarno organizacijo. Aretiranih je 300 delavcev. V raznih hišah je policija konfiscirala mno-go bomb, na nekem vrtu je izgrebla celo skladišče orožja. Skupno število aretiranih oseb je 500.

ANGLEŠKI KRALJ V PETERBURGU.

Peterburg, 24. aprila. Listi zabeležu-jejo vest, da angleški kralj obišče Peter-burg.

Izjava.

Ker se gospod Viktor Engelman, tr-govec v Šmartnem, čuti žaljenega na svoji osebni časti v št. 66. »Slovenca« od

letos, izjavljam, da s tem odgovorom ni-sem imel namena žaliti osebne časti ime-novanega gospoda, ampak edino le stvar-no zavriniti dopis iz Šmartna v »Narodu« z dne 24. prosinca t. l.

V Kamniku, dne 14. mal. travna 1908.

Jernej Hribar,
župan.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 24. aprila.

Pšenica za maj	11:26
Pšenica za oktober	9:41
Rž za okt.	8:12
Koruza za maj	6:37
Oves za okt.	6:51

Efektiv: 15 višje

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, srednji zračni tlak 736'0 mm

čas	Čas opa- sovaja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
23	9 zveč	733'7	6'2	sl. zah.	pol obl	
24	7. jutrnj.	32'2	7'7	sr. zah.	del jas.	0'0
	2. pop	30'4	12'8	moč. jzah.	skoro obl.	
Srednja včerašnja temp. 7'1°, norm 11'0°.						

1012 1-1

†

V globoki žalosti javljam v last-nem in vseh sorodnikov imenu, da je gospod

Ljudevit Matajc

soimeznik tvrde A. Globotschnig v
Stražišču pri Kranju

previden s tolažili sv. vere, danes ob
1/9. uri zvečer preminul.
Pogreb bode v soboto, 25. aprila,
ob 1/6. uri zvečer.
Sv. maše-zadušnice se bodo brale
v župni cerkvi sv. Martina.
Stražišče pri Kranju, 23. aprila 1908.

Leon Matajco, sin. — Fani Do-
lenz roj. Matajco, hči. — Edvard
Dolenz, zel. — Fran, Elza in
Hilda Dolenz, vnuki.

Mesto vsakega posebnega naznanila.

Ferdinand Omejc

blagajnični kontrolor

Alojzija Omejc roj. Kinner

poročena.

U Ljubljani, dne 23. aprila 1908.

1002

Razglas.

V občini Šmihel pri Št. Petru na Krasu namerava gospod Karol Lenasi na tamošnjih obširnih skladih apnenca postaviti

Portland-cement tovarno

in hoče ustanoviti v dosego potrebnega kapitala družbo. — Vse predpriprave za novo industrijsko podjetje, kakor analize in preskušnje kamenja, nakup zemljišč in indu-strijski železnični tir, so že zvršene.

Oni p. n. gospodje, ki se za to podjetje interesirajo in se ga hočejo udeležiti, se lahko o vseh podrobnostih poduče vsak četrtek in nedeljo dopoldne od 9. do 12. ure v Ljubljani, hotel »Union«, mala obednica v I. nadstropju.

Županstvo občine Šmihel.

1004 14-1

Podružnica

i v Sp. jetu.

Glavna 1
I I K 2,000.000. I I

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

promese na		zemlj. kreditne srečke		II. em.		žrebanje		glavni dobiček	
3%		3%		I. em.		5. maja		60.000.—	
3%		3%		I. em.		15. maja		90.000.—	
4%		ogr. hipotečne srečke		po K 4.—		15. maja		70.000.—	
ogr. premijske srečke		cele po K 12.—, pol. po K 7.—		15. maja		200.000.—			

Podružnica

i v Celovcu

I Rezervni fond
I K 200.000. I I

Vzor-dežela kmetijskih zadrug.

Vzor-deželo kmetijskih zadrug sme mo po vsej pravici imenovati D a n s k o. Načelo samopomoči v obliki zadruge se je tu uresničilo skoro brez podobne primere kje drugje. Danska je že leta 1880 izvaževala žito. Mednarodna žitna konkurenca jo je pa postavila pred odločitve, sprejeti boj z inozemskim žitom ali pa priti na trg s kako drugo produkcijo. Izvolila si je zadnji izhod. Izvoz žita je prenehal. Danska je obrnila vso pozornost živinoreji ter je stopila na trg z velikim izvozom doma izrejene, dobro pitane živine. Ta preobrat pa je bil le mogoč s pomočjo kmetijskih zadrug. O razvoju in velikem pomenu teh zadrug za Dansko je ravnokar izdal zelo pregledno delo dr. Božidar Brinkmann, privatni docent na vseučilišču v Jeni, pod naslovom: »Die dänische Landwirtschaft«. (Gustav Fischer, Jena, 1908, 197 str. Cena 5 mark.)

Na Danskem so se pred vsem razvile mlekarke, mesarske in zadruge za izvoz jajec. Leta 1898 je bilo na Danskem že 1013 mlekarških zadrug, katero število je do leta 1906 naraslo na 1076 s 157.500 udi. Mlekarke zadruge na Danskem so socialna institucija največjega pomena. Okrog 93 odstotkov dobljenega mleka oddajo udje mlekarjem. Na posamezno zadrugo odpade povprečno 146 udov. Povprečna množina od ene zadruge predelanega mleka je znašala 425 milijona funtov.

Posamezne mlekarke zadruge so se zopet združile v centralne organizacije. Za skupno uporabo in za odstranitev prekupev so ustanovili družbe, ki so prodajale surovo maslo. Te imajo dandanes četrtino kupčije s surovim maslom v rokah. Ustanovili so tudi posebno zadrugo, ki preskrbi vse potrebno orodje za mlekarstvo. V obrambo proti nepošteni konkurenci in za varstvo skupnih interesov na zunaj, zlasti napram zakonodajstvu, kakor tudi za boljše cene izdelkov, so ustanovili posebno društvo, takozvano »Warenzeichenverein dänischer Genossenschaften«.

Kar se tiče spečavanja mlekarških izdelkov, je omeniti, da se zadruge pečajo le v veletrgovino. Male trgovine za izvoz surovega masla ni na Danskem. Izvoz surovega masla se je čudovito povečal. Leta 1905 je bilo izvoženega 150 milijonov funtov surovega masla. Surovo maslo danskih zadrug je blago prve vrste. Največ se ga izvozi na Angleško. Od leta 1904 do 1905 se ga je tja izvozilo 89 odstotkov.

V ozki zvezi z razvojem mlekarstva je razvoj prešičereje. Vsi odpadki mlekarne se prav dobro uporabijo za krmljenje prešičev. Danska prešičereja je danes intenzivna reja domačih živali in je poleg mlekarstva glavna panoga kmetijstva. Število prešičev na Danskem je bilo leta 1903 1.455.699. Na 100 prebivalcev je prišlo 57,9 prešičev. Med tem ko v Nemčiji pokrijejo s številom prešičev komaj lastno potrebo, jih preostane na Danskem okrog 50 odstotkov, ki jih spečajo v inozemstvu. Izvoz pa je naravno pri tolikem številu mogoč le s pomočjo mesarskih zadrug. Te zadruge imajo lahko mnogo večji obseg, kot mlekarke, ker meso lažje dalje transportirajo, kot mleko. Takih zadrug obstoji 30 ter ima povprečno vsaka 2333 udov in 37.813 zaklanih prašičev. Vse te zadruge so združene v zvezo, ki ima podobne cilje, kakor centralne organizacije pri mlekarški obrti.

Klavnice zadrug odgovarjajo vsem modernim zahtevam. Vrednost izvoza svinjskega mesa je znašala leta 1905 približno 65 in pol milijona mark. Največ se ga izvozi v južno Anglijo. Povprečno je vsaka kmetija na izvozu udeležena z zneskom 328 mark. Zanimanja so posebno vredne tudi danske zadruge za izvoz jajec. Podobne uspehe kot mlekarke in mesarske zadruge so dosegle na Danskem tudi zadruge za izvoz jajc. S perutninarstvom se posebno pečajo ženske. Podlago tvorijo domači pridelek zrnja, uvoz koruze in odpadki iz klavnice, ki dajejo dobro hrano za perutnino. Te zadruge so nastale l. 1890. Do leta 1905. so po zadrugah prodali že 18,3 milijona funtov jajec. Ves izvoz domačih jajec je v istem letu znašal 51,83 milijonov funtov, tako da odpade na zadrugo okrog 35 odstotkov. Največje podjetje je »danska zadruga za izvoz jajec«, ki ima sama v rokah šestino vsega izvoza. Kar se tiče organizacije, je omeniti, da je zadruga razdeljena v posamezne krožke, kamor udje vsak teden donajajo jajca. Jajca se takoj plačajo in sicer po teži in kakovosti. Glede kakovosti jih takoj preiščejo, zaznamujejo in odločijo. Strogo se drže načela, da imajo samo blago prve vrste. Tem zadrugam se ni samo posrečilo, odpraviti lokalno prekupevanje, ampak so zajedno zavzele mesto veletrgovine.

V njih delokrog spada tudi ohranjanje jajec. V zadnjih štirih letih so ustanovile tudi lastne zavode za perutninarstvo.

Ako primerjamo nemške razmere z danskimi, najdemo sicer v Nemčiji 2923 mlekarških zadrug, kar je pa v primeri s številom prebivalstva mnogo premalo. Pridelek surovega masla ne zadostuje za Nemčijo. Vrednost uvoza surovega masla v Nemčijo se je v zadnjih petih letih povečala od 26 na 75 milijonov mark. Danske zadruge kažejo, da ima ondi ena krava na leto 2441 kg mleka, na Nemškem pa le 1951 kg. Povprečna količina posamezne mlekarne je v Nemčiji mnogo manjša kot na Danskem. Seveda se moramo pri tem ozirati na to, da je Danska tipična poljedelska dežela in da tvori pridelek žita še dandanes podlago vse produkcije. Danska krije potreščine žita sama, kolikor je potrebno za hrano prebivalstva. Predvsem posnemajmo dansko združništvo v tem, da zagotovimo našim kmetovalcem koristi živinoreje v večji meri kot do sedaj.

AVSTRO-OGRSKA.

Tirolski deželni zbor. — Gališko namestniško vprašanje.

Cesar je zaslišal 23. t. m. notranjega ministra Bienerttha in sicer glede na sklicanje tirolskega deželnega zbora in pa na rešitev tirolskega namestniškega vprašanja. Danes se posveteje ministrski predsednik Beck z načelnikom »Poljskega Kola« o rešitvi gališkega namestniškega vprašanja.

Prestolonaslednik v Pragi.

Praška razstava se otvori 14. majnika. Prestolonaslednik Franc Ferdinand ne ostane na Hradšinu, marveč si ogleda razstavo in se vrne nato na Dunaj.

Gosposka zbornica

se peča v svoji seji 28. t. m. pred vsem o ustanovitvi ministrstva javnih del. Predlog se izroči posebni komisiji, naknadni kredit pa proračunski komisiji.

Jezikovna postava za Češko.

Češki poslanci trde, da predložijo danes (24. t. m.) vlada jezikovni zakonski načrt in predlogo o razdelitvi okrajev na Češkem voditeljem nemških in čeških strank.

Češki minister-krajan.

»Zeit« poroča, da je neprijetno zadel Praškov zadnji nastop merodajne kroge. Ni izključeno, da napravi Prašek prostor kakemu drugemu Čehu.

Poljaki in Rusini.

Poljski narodni svet je sprejel v svoji seji 22. t. m. po štiriurni razpravi dvoje resolucij. V prvi zahtevajo, naj se kmalu imenuje gališki namestnik. Druga resolucija pozivlja »Poljsko Kolo«, naj posreduje, ker postopa Lvovsko policijsko ravnateljstvo prizanesljivo s tistimi Rusini, ki so klicali po Potockijevem umoru na cesti »živijo« morilcu. Kritikovali so tudi postopanje dunajskega policijskega ravnateljstva, ki je prevladno prosilo rusinsko dijaško deputacijo, naj opusti nameravani obisk pri morilčevi sestrji Lewickijevi.

Kdo postane gališki namestnik?

Največ upanja ima posl. Bobrzynski, da postane gališki namestnik in ga je zaslišal glede na to že cesar. Zdej se pa govori, da je odklonil Bobrzynski ponujano mu namestniško mesto. V ospredju je zdej kandidatura grofa Stanislava Badenija.

Pravosodni minister interveniral za bivšega rusinskega poslanca Trylowskega.

»Czas« poroča iz Lvova: Kolomejsko sodišče je obsodilo bivšega poslanca Trylowskega zaradi hujškanja v 6-mesečni zapor, višje sodišče je pa znižalo kazen na šest tednov. Državnemu ministristvu je pa šel narok. Pravosodno pravdnistvo, naj uvede sodno razpravo proti kolomejskim sodnikom, ker je razsodba strankarska. »Czas« izjavlja, da vlože zato poljski poslanci interpelacijo. Rusinski listi naglašajo, da se je uvedlo postopanje proti sodnikom z ozirom na rusinsko interpelacijo, ki očita kolomejskim sodnikom strankarsko postopanje v sodnijski razpravi proti Trylowskemu.

Cesarjev jubilej.

Sultan namerava našega vladarja z ozirom na jubilej posebno počastiti. Najbrže odpošlje v ta namen posebno odposlaništvo. Španski kralj in kraljica prideta meseca junija na Dunaj in obiščeta v lšlu tudi našega cesarja.

Dr. Wekerle na Dunaju.

Ogrski ministrski predsednik je odpotoval 23. t. mes. z državnim tajnikom Szterenyjem na Dunaj, kjer se posveteje s člani skupne vlade in z avstrijskimi ministri glede na skupno ministrsko posve-

tovanje 30. t. m. Gre se za to, da vzravnajo difference glede na povišanje častniških plač med obema vladama. Avstrijska vlada odločno zahteva, da rešijo delegacije vprašanje že meseca majnika. Wekerle je izjavil, da poroča cesarju o tekočih zadevah in o vojaških vprašanjih. Danes se vrši najbrže kronski svet.

Posvetovanja ogrskih škofov.

Ogrski katoliški škofijski kolegij je imel 23. t. m. konferenco. Grško-katoliški škofje se niso udeležili posvetovanja, ker imajo zdaj Veliki teden. Posvetovanje je vodil kardinal primas Vaszary, ki je sporočil papeževu zahvalo na čestitko za njegov jubilej. Nato so rešili vprašanje o ureditvi kongrue.

Dvoboj Rauch-Medaković

se ne vrši. Medakovičevi priči sta namreč zahtevali, naj dasta banovi priči zagotovilo, da ban tudi lahko dokaže, kar je očital srbski samostojni stranki glede na srbsko propagando. Banovi priči nista mogli dati zagotovila. Medakovičevi priči sta na to izjavili, da nima obrekovalcev pravice do viteškega zadoščenja.

Laryngo-rinološki kongres.

Kongresove udeležence je sprejel in pogostil v dr. Luegerjevemu imenu dunajski podžupan dr. Neumayer.

Jezikovni spor na Češkem.

Praga, 24. aprila. Županstvo v Češki Lipi je odklonilo češki dopis nekega županstva glede na dostavo asentnega vabila, češ, da ne rešuje čeških vlog.

Češki agrarci in minister Prašek.

Praga, 24. aprila. Agrarna okrajna organizacija v Unčovu pozivlja Praška v odprtem pismu, naj izstopi iz ministrstva. Nadalje pozivajo agrarski klub, naj vstopi v opozicijo.

C. IN KR. ARMADA.

Majski avancement.

Cesar je že sankcioniral majski avancement. Generalitetni avancement je srednje dober, tudi drugače ni kdosi gavedi kako ugoden, le v pehotti se imenuje izredno veliko stotnikov II. razreda in nadporočnikov. Avancement v kavaleriji je slab.

Tajnost o vojaških zadevah.

»Zeit« poroča, da je izšlo rezervatno povelje, naj se skrivajo vojaške zadeve civilistom, osobito pa poslancem. Častnikom se prepove dajati obvestila poslancem o vojaških zadevah.

Novi topovi.

Neki budimpeštanski list je izvajal z ozirom na potovanje generalnega artiljerijskega nadzornika fcm. nadvojvoda Leopolda Salvatorja, da dvomijo o vrednosti naših novih topov. Uradno se pa poroča, da vojna uprava nima nikakega povoda, da dvomi o vrednosti novih topov.

C. kr. eskadra

je zapustila Bizerto in plove proti Krfu.

TAJNA RUSINSKA ORGANIZICIJA NA DELU.

Bombni napad na grofa Wodzickega. — Tajna rusinska zveza. — Potockijev morilec in njegova mati.

V Koscielcih pri Hanovu se je izvršil bombni napad. V hiši pooblaščenca gosposkozborničnega člana grofa Wodzickega, Nowakowskega, je eksplodirala dne 22. t. m. dinamitna bomba s tako silo, da se je porušilo nekoliko zidu in da so bila iztrgana okna in vrata. Sreča v nesreči je, ker bomba ni porušila onega dela poslopja, ki bi ga bil rad napadalec porušil, zato ni bil vsled eksplozije nihče ranjen ali ubit. Napad je bil namenjen grofu Wodzickemu, ki je dobival nekaj tednov sem mnogo grozilnih pisem s smrtnimi obsodbami.

Oblasti so dognale, da nameravajo Rusini ustanoviti po celi Galiciji tajno zvezo, proti kateri nameravajo nastopiti z vso strogostjo.

Z ozirom na odkriti poizkus, da oproste Sziczynskega in njegovo mater iz zapora, so odredili obširne varnostne naprave. Pomnožili so stražo pred Sziczynskijevim zaporom, kadar peljejo morilca k zaslišanju, ga straži več vojakov z nasajenimi bajoneti. Nadalje je ukazano, da morajo biti zaprta vsa vrata sodnega poslopja. Preiskava proti morilcu bo čez nekaj dni zaključena, če ne pošlje policija novega obžilnega materiala. Na zahtevo Sziczynskijeve rodbine zagovarja Sziczynskijevo dunajski odvetnik Pressburger, ki pa prevzame zagovorništvo le, če se določi za razpravo kako nemško porotno sodišče, ker ne zna poljsko. Sziczynskega pa dva Lvovska odvetnika. Pressburger je že zdaj v zvezi z rodbino Sziczynski. Morilčeva mati je prenehala stradalno stavko. Sodijo, da jo izpuste čez

nekaj dni iz preiskovalnega zapora, ker ji ne morejo ničesar dokazati.

NEMŠKI CESAR NA KRfu.

Cesar Viljem je obiskal 23. t. m. popoldne mesto Krk, kjer se je sestal z vojvodo Connaugtskim. Sledil je izlet v Palaikostro, kamor je došla tudi grška kraljeva rodbina. Na Krk je došel berolinski profesor Götz, ki napravi monumentalni Ahilov kip, visok devet metrov iz pozlačenega bronu.

BJÖRNSON O SLOVANIH IN O NJIHOVIH ZATIRALCIH.

Neki sodružnik »Pester Lloyd« je intervjuval v Rimu slavnega pisatelja Björnsterne Björnsona, ki je rekel: »Postopanje Madžarov proti Slovanom škoduje resne kulturne koristi in se moramo zato proti nastopu boriti. Mislite, da je mogoč boj proti panslavizmu. Smešno. Panslavizem napreduje. Kdor misli na nasilen boj proti njemu, nori.« Časnikar: »Verujete na veliko slovansko državo?« Björnson: »Da, verujem. Seveda danes ali jutri se še ne ustanovi. Pomislite le na italijanske in na nemške osvojevalne boje. Povsod so bile težave, a končno je zmaga narodna ideja.« Časnikar vpraša, če se mora Madžarom zameriti, ker hočejo narodno državo. Björnson: »Ne. Sam sem svojčas simpatiziral z Ogrsko. Ne mislim tudi na tako rešitev, ki si jo predstavljajo pristaši »Velike Avstrije«. Ogrji naj dobe samoupravo, a v miru z narodnostmi, v miru s Slovani.« »Kaj se bojite in kaj upate od slovanstva?« vpraša časnikar. Björnson: »Vse. Veliko vprašanje bodočnosti je, če se sporazumejo Slovani in Germani na miren način. Trišče obeh narodov je Avstrija, oziroma Ogrska. Tu naj se napravi mir za vsako ceno.« Časnikar: »Poznam drugo trišče. Ne sodite li, da dela nasprotno pruska poljska politika?« Björnson: »Resnica, resnica. Sovražim tudi to politiko. Bolj jo sovražim kakor vse drugo. Najbolj sovražim Bülowa, tega liki ščuka gladkega politika z omejenim pogledom. Da. Omejen je. Misli, da ohrani germanstvu nekaj col zemljišča in se igra z bodočnostjo. Njegov trud je zaman. S silo se ne opravi nič v boju s slovanstvom. A to je postranska stvar. Ne gre se za Prusijo. Prusija bo morala korakati z drugimi. Vozel je in ostane Avstrija.« Časnikar: »Sodite li, da prevzame Avstrija vodilno vlogo?« Björnson: »Da, tako sodim. Vprašanje je le, če se morejo sporazumeti Germani in Slovani. V novi avstrijski zbornici je to mogoče, v nemškem državnem zboru je pa nemogoče. Vidim že zdaj nekako zblizanje. Občujejo sloji, ki se prej niso nikdar razgovarjali. To občevanje lahko povzroči mir. Ogrska mora storiti ravno to. Danes se hoče nasloniti Ogrsko na germanstvo. To pa le lahko stori, če živi mirno s Slovani.«

PRVI ITALIJANSKI ŽENSKI SHOD

se je otvoril v navzočnosti italijanske kraljice Helene na Kapitolu. Na shodu je kakih tisoč žena. Navzoče so tudi Nemke, Francozinje in Švicarke. Shod je pozdravil tudi naučni minister Rava.

MAKEDONSKE REFORME.

Pogajanja med Rusijo in Angleško glede na makedonske reforme so se končala. Doseglo se je popolno sporazumljenje med obema državama.

RAZMERE V VARŠAVI.

Zaradi napadov na orožnike so zaprli 100 delavcev. Odgovor je bil, da so bili ustreljeni trije, ranjen pa en policist.

OB RUSKO-PERZIJSKI IN TURŠKI MEJI.

Poročila o razmerah ob rusko-perzijski meji so zelo vznemirljiva. Zbranih je do 3500 perzijskih roparjev. Položaj ruskih čet, ki so jih poslali na roparje, ni ugoden in potrebujejo Rusi nujno novih vojakov.

»New Yorker Herald« poroča, da je odpotoval z ozirom na dogodke ob perzijski in turški meji na Kavkazu v Tiflis veliki knez Nikolaj na carjevo povelje.

V Balachanyju je bil napaden 23. t. mes. blagajnik »Kaspi družbe«. Ubita sta blagajnik in dva njegova spremljevalca, ostala dva in več delavcev je nevarno ranjenih. Napadalcu so oropali 24.000 rubljev.

STATUS QUO V SEVERNEM IN VZHODNEM MORJU.

V ruskem zunanjem ministristvu se je podpisala izjava in posebna spomenica po zastopnikih Rusije, Nemčije, Švedske in Danske, ki priznavajo status quo v Vzhodnem morju. Pogodba glede na Severno morje so podpisali v Berolinu nemški državni tajnik zunanjih zadev, nadalje francoski, angleški, danski, švedski in inozemski poslanik.

Štajerske novice.

Štebri celjskega nemštva se majoje. Puntati so se začeli pri magistratu celjski mesarji zaradi škandaloznih razmer v mestni klavnic. Groze s pritožbo na namestnika itd. Če pojde tako naprej, bodo razni nemški »voditelji« v Celju kmalu osamljeni. Pa seveda! Ob neki lepi priliki bodo dali »rebelom« par bonbončkov, in povrne se stara ljubezen.

Š Zmaga »Slovenske kmečke zveze« na Ponikvi. Včeraj zvečer smo brzojavno prejeli veselo vest, da je na Ponikvi zmaga pri občinskih volitvah »Slovenska kmečka zveza«. Slava!

Š Liberalne posojilnice dajo poleg znanega agitatorja za Narodno stranko, Miloša Stiblerja, vzgojevalci za združnega učitelja v Darmstadt tudi absolviranega jurista Meža, ki je urednik proustadarske »Svobodne misli« in je tudi odpadel od katoliške vere. Vključ vsemu temu še nekatere štajerske in vse koroške posojilnice vztrajno podpirajo liberalizem.

Š Imenovan je računski podčastnik prvega razreda, Franc Mihajlovič, pošt-nim oficijantom 2. razreda v Mariboru 2.

Š Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb ima ustanovni občni zbor dne 28. t. m., ob 5. uri popoldne v prostorih okrognega sodišča v Mariboru.

Š St. Ilj v Slov. goricah. Stari denarni zavodi na Štajerskem so vsi v liberalnih rokah; ti zavodi edino imajo denar na razpolago, da bi ga lahko uporabljali tudi za rešitev meje. Toda liberalci znajo vpiti, storiti pa nič. »Domovina« vam s svojimi paraličnimi možgani pravi, da bi bila Ciril-Metodova družba poklicana reševati mejo, a proti tej družbi hujskajo baže duhovniki. Nam ni znan niti slučaj, da bi duhovniki hujskali proti tej družbi, da pa se ji ne vsiljuje več, je samoobsebi umevno. Liberalci so zanesli tudi v to družbo strankarstvo, in slabe posledice te politike občutimo mi Slovenci ob meji. Ravno tako nenarodno je ravnanje »Narodni svet« za Štajersko, ki je izsilil zastopnike najmočnejše stranke iz svoje sredine.

Š Liberalno kavalirstvo. Ob zborovanju svoje Zaveze so liberalni učitelji in učiteljice priredili v celjskem Narodnem domu jubilejni koncert. V zahvalo za to osmeši »Domovina« skoro vse sodelovalce pri koncertu.

Š Slovensko obrtno društvo v Celju sklicuje za 26. t. m. zopet nek zaupen shod. To društvo je postalo v zadnjem času podružnica liberalne stranke in s tem tudi izgubilo svoj pomen. Treba bo ustanoviti obrtno društvo za Spodnji Štajer, ki bo stalo nad strankami. Sedanje obrtno društvo pa si naj nikakor ne domišljuje, da ima pravico govoriti v imenu vsega slovenskega obrtniškega stanu na Spodnjem Štajerskem.

Š Maribor. Novi list »Mladost« se je naši mladini izredno priljubil in zato je našel tudi veliko naročnikov. Ugaja posebno narodno-radikalna pisava. »Svoboda« je imela v Mariboru pičlo število odjemalcev; pravijo, da je list že zmrznil.

Š Celje. Liberalni učitelji so ustanovili na velikonočni ponedeljek »Zvezo narodnih društev na Štajerskem in Koroškem«. Kumoval je društvu načelnik liberalne stranke dr. Kukevec, ki je izbral društvu tudi ime, kajti učitelji so je nameravali krstiti za »narodno-socialno zvezo«. Namen društva je, ovirati blagonsno delovanje S. K. S. Z., netiti liberalni fanatizem, širiti celjske liberalne liste ter liberalnim učiteljem brezplačno poskrbeti za slovenske dnevnike. Zveza »narodnih« društev je že ob ustanovitvi stopila v liberalni tabor ter tako postala omejena, strankarska organizacija.

Š Slov. kmečka zveza za Štajersko je sklicala, kakor smo poročali, na veliko-nočni ponedeljek na mnogih krajih zaupne sestance. Sestanki so se vršili v Ljutomeru, pri Sv. Barbari v Halozah, v Celju, Št. Juriju ob Taboru, Št. Ilju v Slov. gor., Svetinjah. Na belo nedeljo zborujejo drugi pododseki.

Š Štiridesetletnico svojega delovanja je obhajal dne 20. aprila g. Val. Brence, nadučitelj petrazredne ljudske šole v Velenju. Službuje že 40 let v šoštanjanskem okraju — 36 let v Velenju.

Š Predzrna sleparica zaprta. Prijeli so v Račjem 21. t. m. radi goljufije Katarino Črnologar, pristojno v politični okraj Logatec, ki je že več let živela skupaj z 39-letnim tovarniškim paznikom Mihaelom Tomažič iz Gorenje Bistrice ter je v zad-

njem času izvršila mnogo goljufij na Kranjskem in slednjič tudi na Štajerskem. Naslednjega dne so orožniki prijeli tudi Mihael Tomažiča, ki je Črnologar zapeljeval k goljufijam, da je imel od tega korist. Ta lepi parček se je zadnje dni mudil v Mariboru. Prenočevala sta v neki gostilni, kjer je Črnologar izdala natakariči Ani Blaške nekaj denarja ter skušala tudi njeno mater ogoljufati s pomočjo namišljene brzojavke za večjo vsoto. Črnologar, ki si je nadel tudi ime Ana Maier, je izdala na spreten način sestri Mihaela Tomažiča sto kron. Oba sta sedaj zaprta pri okrognem sodišču v Mariboru. Zdi se nam, da je ta sleparica tista, ki je hodila tudi po Ljubljani in pravila, da je bila po nedolžnem v Begunjah zaprta.

Š Upravitelj celjske splošne bolnice, g. Smartschan, je v isti lastnosti prestavljen v Rottenmann. Na njegovo mesto pride g. Temmerl, svoje dni upravitelj dežel. hiralnice v Vojniku.

Š Poročil se je v Mariboru učitelj pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah, gospod Vekoslav From, z učiteljico gđno. Zinko Schmidlechnerjevo.

Š Umrl je v Rajhenburgu gosp. And. Ivanc, posestnik in večletni načelnik posojilnice, star 85 let.

Š Poizkušen samoumor vojaka. 21. t. m. se je obstrelil v samomornilnem name-nu neki pešec 47. pešpolka v Mariboru v prsa. Baže ga bodo ohranili pri življenju. Vzrok tega čina je neznan.

Š Prijeli so v Mariboru 24letnega pekoveškega pomočnika Rud. Zagoršek iz Krapine, katerega je zasledovalo okrajno sodišče v Mürzzuschlagu radi goljufije in deželno sodišče v Gradcu radi tatvine. Pri sebi je imel kolo, katero je najbrže tudi ukradel, ker ni mogel dokazati, da je njegova last. Izročili so ga okrognemu sodišču.

Iz slovanskega sveta.

sl Iz ruskih listov. (Statistika osvoboditelnega gibanja. — Nova sekta. — Odločnost kazaških žen zoper pijanstvo. — Židinj — porodne babice. — Zveza turškega ženstva na Ruskem. — Hrepenenje ruskih mužikov po omiki. — Poplava Rusije z židi. — Revolucionarno gibanje na srednjih šolah.) — »Kurskaja Byl« prinaša le-to zanimivo statistiko, ki jasno osvetljuje revolucionarno gibanje na Ruskem. V kurški guberniji je bilo vsled požiga uničenih 131 posestev. Velikih tatvin v gozdu je bilo 27. Oropanih in uničenih je bilo sedem lekarn, mlinov in drugih zavodov. Državnih žganjarij je bilo podrtih 11. Drevoredi so bili uničeni trije. Židovska pogroma sta bila dva. Gmotne škode se je zgodilo v 13 ujezdih blizu dva in pol milijona rubljev. Pri kurškem okrajnem sodišču je bilo radi nemirov in pogromov v kazenski preiskavi 3820 oseb. Od teh je bilo oproščenih 1125 oseb. Obsojenih je bilo 2006 oseb. Ruski revolucionarji morejo biti ponosni na le-te uspehe svojega »osvoboditelnega« delovanja. To so številke samo iz kurške gubernije in to iz enega leta; koliko je bilo škode v drugih gubernijah, še ni znano. — V okolici Frauenburga, kakor poroča »Litviga« je nastala nova sekta, katere privrženci ne priznajo nobene cerkve niti šole. Razkolniki verujejo samo v evangelij, vse drugo so zavrgli. Zopet nova rana na telesu pravoslavne cerkve! — V kazaški vasi Paškovu so uradi morali zatvoriti krčmo. Veliko pijanstvo tamošnjih kazakov je spravilo vse družine na beraško palico, tako, da so se žene združile v borbi zoper pijanstvo ter tako dolgo pošiljale prošnje in pretnje uradam, da so uradi navsezadnje bili prisiljeni zapreti krčmo. — V Minsku je šolski tečaj za babice obiskovalo in tudi z uspehom dovršilo 15 učenk. Od teh je 13 židinj in samo dve kristjanki. V drugih mestih jugozapadnega kraja je babičenje tudi izvečine v rokah židinj in s tem seveda tudi usoda ruskih otrok in mater. — Kakor se v »Zakavkazju« poroča, začeljo se v zadnjem času tudi omikane turške žene na Ruskem organizirati zahtevajoč izobrazbo za vse svoje sestre. Eni izmed takih inteligentnih muzulmanek, Usubokovi, se je posrečilo ustanoviti v mestu Jelissetpolu žensko društvo, katerega geslo je: »Omika in svoboda!« Pri društvu je že precej uglednih muzulmanek. — Ruski mušiki se probujajo iz duševnega spanja. Na ruskih vaseh tudi začnajo misliti; občinski shodi se pečajo z važnimi

prašanji, kako naj bi se povzdignil duševni nivo občanov v vsakem pogledu. Nedavno še duševno popolnoma temne vasi zahtevajo šol ter prosijo naučno ministrstvo, da jim prej ko slej ustreže. List »Arhangelsk« je objavil odprto pismo prebivalcev vasi kojandske župnije, naslovljeno naučnemu ministru, ki v njem prebivalci pravijo, da v jeseni, ko se otroci sprejemajo v šolo, vsakokrat cele trume otrok joče, ker ne morejo več biti sprejeti v šolo. V celi župniji, ki ima 35 vasi s 3000 prebivalci, sta samo dve šoli. V te dve šoli se more sprejeti od 554 otrok samo 86; torej 468 otrok ostane vsako leto brez vsega poduka. Zato prebivalci prosijo naučno ministrstvo, da se čimprej vpelje obvezni splošni pouk. — Kakor morda znano, imajo židje na Ruskem od države določene kraje, v katerih samo smejo bivati. A ta omejitev je sedaj samo na papirju. Bivši naučni minister je dovolil, da stariši židovskih učencev, ki študirajo izven od države židom določenih krajev, smejo prebivati v tistih mestih, kjer otroci študirajo. To priliko so židje v zadnjem času porabili, da se tam, kjer njih otroci študirajo, pridno pečajo s »kšestom« ter so pridobili že v pskovski in smolenski guberniji 10.000 desjatin zemljišč. Ta okolnost je vzbudila strah med prebivalci teh krajev tako, da je pskovsko gubernijalno »zemskoe sobranie« sklenilo prositi naučno ministrstvo, da omeji število židovskih dijakov na ruskih srednjih šolah. Istotako je saratovsko zemstvo storilo potrebne korake pri ministrstvu zoper to novo židovsko poplavo. — V nekaterih ruskih mestih imajo vzgojo bodočih ruskih državljanov v rokah inozemci. Kam pelje »pedagogika« teh inozemcev, o tem piše »Golos Kavkaza«. Na kutajski gimnaziji — poroča list — je cela truma profesorjev iz revolucionarnega tabora. Te dni je bil aretiran pri predavanju učitelj te gimnazije, Robanidze, ki spada k socialno-demokratski stranki in se je v letih 1904—1906 boril za revolucionarne ideje. Gimnazijski učenci seveda niso potemtakem boljši nego profesorji. Isti dan je bil aretiran neki učenec 7. razreda na isti gimnaziji. Takšne razmere vladajo tudi na kutajski realki. V teku treh dni je bilo zatvorjenih 10 realcev. Skoraj vsaki dan »ad majorem revolutionis gloriam« peljejo orožniki iz kutajskih učilišč nekoliko učencev v mestno ječo. Pred kratkim je pa bil od vojaškega sodišča k smrti obsojen realist Kanua, inozemec. Žalostne razmere!

sl Odušćanje iz služb poljskih delavcev na Pruskem. V Gneznu na Pruskem, kakor poroča poljski »Lech«, izvršuje se pritisk na razne pruske obrtnike, ki imajo v rokah državno dobavo, da naj iz službe odpustijo poljske delavce ter jih nadomesté z nemškimi.

Proda se

radi opustitve gostilne vsa gostilniška in kuhinjska oprema ter nekaj pristnega ovička. Natačnje v restavraciji »Perles«, Prešernove ulice. 997 3-2

Delavce in delavke

tovarniškega posla zmožne sprejme tovarna testenin v Šiški. — Plača po dogovoru. 975 3-3

Izurjene šivilje

se sprejmo takoj 986 (2-2)
na Rimski cesti štef. 9,
II. nadstr., vrata 18.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo

Seydlin

Izdovolatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobi
se
posred

Podpisani se najuljudnejše
priporoča pračastiti duhovščini
in cerkvenim predstojništvom za
izdelovanje 803 10-7

novih altarjev

kipov iz lesa kakor tudi iz
kamna in marmor-cementa
kakor tudi vso popravo starih
altarjev in sploh vsega, kar
spada v kiparsko obrt.

Josip Grošelj, kipar
v Selcih pri Skofji Loki.

Zaradi pozne sezone prodaja najnovejšo damsko,
moško, dekliško, deško in otroško konfekcijo tudi
pod lastno ceno

O. BERNATOVICH

„Angleško skladišče oblek“

v Ljubljani, Mestni trg štef. 5. 576 40

Moderne srajce za gospode

spodnje hlače, spalne srajce, ovratniki, zapestnice, naprsniki, nogavice, naramnice, kravate,
gumba, žepne ruče, vedno v najužji izbiri pri

P. Magdič, Ljubljana, Prešernove ulice štef. 7. 766 4-0

Veletrgovina dalmatinskega vina

Br. Novaković

Ljubljana. — Telefon št. 244.

Lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem primorju
v Dalmaciji.

Priporočajo sl. občinstvu svoja priatna rdeča, črna, bela in de-
sertna vina, kakor tudi domači tropinovec, konjak, slivovko itd. po
primernih cenah. 645 80-13

Ceniki in vzorci poštnine prosti.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

== priporoča svoje izborna pivo. — Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko). ==

Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pešijetve na dom sprejema restavratore „Narodnega Doma“ g. Kržljak. (Telefon št. 82.)